

ZÁPAS

O DUŠI III

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

LEDEN 2012

*Sola Scriptura - Jedině Písmo
Solus Christus - Jedině Kristus
Soli Deo Gloria - Jedině Bohu Sláva*

*Sola Gratia - Jedině milostí
Sola Fide - Jedině vírou*

OBSAH

Jeho dobrota	1
Reformace.cz	3
Probuzení v Bala	5
Kdo jsou baptisté?	7
Baptistické zásady	9
Ch. H. Spurgeon - kníže kazatelů	12
Odevzdání modlitbě	17
Moudrá rada pro kazatele	22
Jak by měli křesťané dávat	23
Využití peněz v církvi	26
Sola Fide - jediné vírou	29
Soli Deo Gloria - jediné Bohu buď sláva	35
Ujištění z Božího slova	42
Z katechismu Charlese Spurgeona	46

Jeho dobrota

Na konci šestého dne tvoření Bůh prohlásil, jak zaznamenal Mojžíš, že je se svým dílem spokojen:

◆ *Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. (Gn 1,31)*

Přesto je dobré dílo Božího stvoření často kritizováno a napadáno z nejrůznějších důvodů. Podívejme se na Otcovo tvoření z pohledu doby Nové smlouvy a Kristova zákona.

Byli jsme stvořeni ve smyslu dobrého vkusu, tedy se smyslem pro krásu a kvalitu charakteru. O tom všem Stvořitel prohlásil, že *co učinil, je velmi dobré*. Tato pravda byla po celou církevní historii deformována nejrůznějšími praktikami asketismu. Různé náboženské řády trvají na tom, že svatost provází odříkání všech pozemských a tělesných potěšení. Na tuto kritiku a nařízení apoštol Pavel v Nové smlouvě reaguje slovy:

◆ *Jestliže jste spolu s Kristem zemřeli mocností světa, proč si necháváte předpisovat: neber to do rukou, nejez, nedotýkej se - jako byste stále ještě byli v moci světa? Jsou to lidské předpisy a nauky o věcech, které se použitím ničí. Vydávají se za moudrost jako zvláštní projevy zbožnosti, sebeponižování nebo*

2 ZÁPAS O DUŠI

tělesné umrtvování, ale nic neznamenají pro ovládání vášní. (Ko 2,20–23)

Každý náboženský systém, i ten nejlépe propracovaný, má svůj lidský rozměr, který je výsledkem lidského úsilí, zatímco svatost je výsledkem práce Ducha svatého v životě věřících. Tělesnost a duchovnost stojí v protikladu:

- ◆ *Ti, kdo dělají jen to, co sami chtějí, tíhnou k tomu, co je tělesné; ale ti, kdo se dají vést Duchem, tíhnou k tomu, co je duchovní. Dát se vést sobectvím znamená smrt, dát se vést Duchem je život a pokoj. Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídit Božímu zákonu. Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu. Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho. Je-li však ve vás Kristus, pak vaše tělo sice podléhá smrti, protože jste zhřešili, ale Duch dává život, protože jste ospravedlněni. Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, obživí i vaše smrtelná těla Duchem, který ve vás přebývá. A tak, bratří, jsme dlužní, ale ne sami sobě, abychom museli žít podle své vůle. Vždyť žijete-li podle své vůle, spějete k smrti; jestliže však mocí Ducha usmrčujete hříšné činy, budete žít. Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové Boží. (Ř 8,5–14)*

Duch svatý působí v srdcích věřících, aby nebyli spokojeni s tím, co se Bohu nelíbí. Cokoliv není konáno pro Boží slávu, nemá v našem životě místo:

- ◆ *Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem a vychovává nás*

k tomu, abychom se zřekli bezbožnosti a světských vášní, žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto věku.

(Tt 2,11–12)

Každý z nás může jmenovat řadu činností, které neděláme pro Boží slávu. Pokud někdo např. hraje tenis a chcete jen vítězit pro svoje potěšení, má egocentrický přístup. Na hraní tenisu není nic špatného, ale pokud hrou nepřinášíte Bohu slávu, marníte čas a energii. Totéž platí o sledování televize, filmů, trávení volného času atd. A nejen to, v listu Korintským je psáno, že nejen svým tělem, ale celým svým bytím, máme oslavovat Boha. I když dnes můžeme říci, že žádný druh potravin není z náboženských důvodů zakázán, zavazuje nás stejné pravidlo:

- ◆ *Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno činite k slávě Boží.*

(1 K 10,31)

A pojďme dál. Připomeneme-li si verše Písma, vidíme, že každá činnost, i ta nejobyčejnější, má být podřízena Stvořiteli, máme mít na mysli následující standard:

- ◆ *Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě! (1 K 6,19)*

Z toho plyne, že když nepatříme sami sobě, máme se vyhýbat každé nepravosti a nemorálnosti:

- ◆ *Varujte se smilstva! Žádný jiný hřích, kterého by se člověk dopustil, netýká se jeho těla; kdo se však dopouští smilstva, hřeší proti vlastnímu tělu.*

(1 K 6,18)

Je pravda, že v době Staré smlouvy, pokud platily mojžíšovské zákony, byla vydána nařízení, která se týkala mnoha

činností i toho, co bylo vhodné ke konzumaci a co bylo zákonem zakázáno (*Leviticus 11*). Kdo porušil nařízení zákona, hřešil. Pamatujme si, že mnohá nařízení této éry nebyla jen nařízením, ale i obrazem a ilustrací duchovních pravd. Bůh skrze tělesná a hmotná přikázání ilustroval budoucí duchovní pravdy, které se teprve naplní:

◆ *Nikdo tedy nemá právo odsuzovat vás za to, co jíte nebo pijete, nebo kvůli svátkům, kvůli novoluní nebo sobotám. To všechno je jen stín budoucích věcí, ale skutečnost je Kristus. (Ko 2,16–17)*

Nyní žijeme na této straně Letnic, v éře Nové smlouvy a nejsme pod Mojžíšovým zákonem, ale pod zákonem Kristovým:

◆ *Jsem svoboděn ode všech, ale učinil jsem se otrokem všech, abych mnohé získal. Židům jsem byl židem, abych získal židy. Těm, kteří jsou pod zákonem, byl jsem pod zákonem, abych získal ty, kteří jsou pod zákonem – i když sám pod zákonem nejsem. (1 K 9,19–2)*

Kristův zákon není souborem příkazů a zákazů, co smíme jíst, do čeho a jak se máme oblékat. Vše, co nás zavazuje, se týká motivace a způsobu konání, které má přinášet slávu Bohu. Přinášet Bohu

slávu znamená, že budu dělat vše takovým způsobem, že neudělám nic, co by mohlo stát proti Kristovu zákonu:

◆ *A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. (Ř 12,2)*

Náš nebeský Otec v nebi připravil svým dětem úžasný svět, který stvořil pro naše potěšení, a radost ze života, abychom mohli činorodě dělat vše pro Boží slávu. Vše dobré, co konáme pro slávu našeho Boha, je dílo Ducha svatého, který v nás pracuje a působí, abychom vše konali z lásky ke Stvořiteli, což nás vede k tomu, že toužíme stále více naplňovat Boží slávou vše kolem nás. Takže, až dostanete chuť na něco dobrého, víte, komu patří chvála. Žijte radostně, svobodně, prožívejte úžas nad barvami a krásou přírody, která nás obklopuje, vychutnejte chuť a vůně potravin, které nám jsou dány, radujte se z obecenství druhých – proto jsme byli stvořeni. Vždyť Bůh nebe a země to vše stvořil pro nás. Místo kritiky a nespokojenosti se radujme, že Jeho dílo je velmi dobré!

– Geoff Volker –

ZPRÁVY Z REDAKCE

REFORMACE.CZ

Milí čtenáři, rádi bychom se s vámi podělili o některé změny, které proběhly v naší službě v průběhu loňského podzimu.

První změnou, která se dotkne všech, kdo se svými dary pravidelně podílejí na naší činnosti, je změna účtu. Ve stávající bance se bankovní poplatky spojené s provozem účtu v posledních letech vysplhaly do výše několika tisíc ročně.

Chceme být dobrými správci svěřených prostředků, takže jsme založili **nový účet (č. ú.: 2600196560/2010)** u Fio banky, kde nebudeme platit ani za vedení účtu, ani za příchozí platby a další věci. Věříme, že tak budeme moci lépe sprá-

4 ZÁPAS O DUŠI

vovat finanční prostředky, které nám Pán skrze vaši štědrost a ochotu podílet se na naší práci svěřuje. Chtěli bychom při té příležitosti požádat ty, kdo mají na svém účtu trvalý příkaz, zda by byli tak laskaví a přesměřovali tento příkaz na nové číslo účtu.

Nový účet znamená změnu také pro naše čtenáře na Slovensku. Dosud jsme všechny transakce řešili přes distribuční společnost LK Permanent, ale nyní nám banka umožňuje mít účet také na Slovensku a to bez poplatků a bez nutnosti vést účet v cizí měně. Jedná se o tentýž účet pouze s jiným označením čísla banky. Takže pro dárce ze **Slovenska** platí číslo **2600196560/8330**.

Druhá změna se týká názvu naší služby. Protože se z Boží milosti naše práce stále rozrůstá, chtěli jsme vybrat název, který by zastřešil jak časopis Zápas o duši, tak také Zimní konferenci, další publikační činnost, tisk a distribuci evangelizačních materiálů, internetovou službu i další věci, na kterých už buď pracujeme, nebo se za ně modlíme a vyhlížíme je. Řadu let již používáme webové stránky www.reformace.cz, tak jsme se rozhodli spojit název naší služby s názvem těchto stránek – tedy **Reformace.cz**.

Na začátku prosince 2011 jsme spustili tyto webové stránky v novém kabátě a s novou vizí – vytvořit portál české reformované teologie. Na stránkách najdete obsah původních stránek (časopis Zápas o duši, nahrávky a články) a vedle toho celou řadu dalších článků i nahrávek s vyučováním a kázáním.

Časopis Zápas o duši je čtvrtletník a to nám nedovoluje reagovat na aktuální dění v církvi a ve společnosti. Chceme

i nadále zachovat vyučující a budující charakter Zápasu o duši, ale vedle toho chceme reagovat na potřeby čtenářů, kteří chtějí znát také názory redakce na aktuální dění. Proto jsme na začátku ledna spustili nový projekt – internetový měsíčník Reformace. Bude vycházet jen v elektronické podobě. K odběru se můžete přihlásit na webových stránkách.

Stránky Reformace.cz by měly sloužit širší informovanosti reformovaným sborům v naší zemi. Takových sborů není mnoho, ale o to více je potřeba, aby tyto sbory o sobě věděly a mohly se navzájem informovat o akcích, které pořádají.

I nadále zůstává naším nejdůležitějším cílem šíření Božího slova a budování učedníků Pána Ježíše Krista. V obou těchto oblastech křesťanské služby je v naší zemi stále práce víc než dost.

Anglický kazatel minulého století Martyn Lloyd-Jones ve svém úvodním kázání ze 2. listu Petrova řekl:

Pokud toužíme po probuzení a znovuoživení, potom se musíme soustředit daleko více na církve, než na svět. Církve je nositelkou dobré zprávy o spasení; ale pokud je církev sama bez života, je nejistá nebo nešťastná, jak potom může nést evangelium?... Pokud sami nevíme, kde stojíme, jak můžeme konfrontovat svět? A proč by se měl svět, když se na nás podívá, nechat usvědčit z hříchu a nechat se přesvědčit o svém hříchu? Historie velkých probuzení minulosti nám jasně ukazuje, že skutečnou dálnicí k probuzení je živá církev.... A to na prvním místě znamená, že křesťané si musí být absolutně jistí v tom, čemu věří.

Dávno pryč je doba, kterou popisoval Aeneas Silvius Piccolomini (pozdější papež Pius II, 1458–1464) ve své *Kronice české*, kde psal o tom, že česká vesnická žena zná Bibli lépe než kdekjaký římský prelát. O dvě století později napsal Jan Amos Komenský *Závěť* umírající matky Jednoty bratrské. Se starou Jednotou byl konec a s evangeliem v naší zemi to nebylo o moc lepší. Kromě světlejších okamžiků konce devatenáctého a začátku dvacátého století, kdy povstala řada věrných svědků evangelia, kteří dobrou zprávu znovu šířili po městech i vesnicích, se naše země již po celá staletí utápí ve tmě pověrčivosti a duchovní lhostejnosti a propadá se stále hlouběji do bažiny duchovní otupělosti.

V minulosti dal Pán naší zemi několikrát milost duchovního probuzení a jsme přesvědčeni o tom, že stejnou věc může udělat znovu. Pokud to ale udělá, bude to dělat svrchovaně, podle svého rozhodnutí a podle své moudrosti. Sku-

tečné probuzení nelze naplánovat ani připravit. Žádné lidské dílo nemůže odstartovat opravdové probuzení. Proto nás také v Písmu Pán nevolá k vyhlášení probuzení, ale k věrnosti:

◆ *Hlásej slovo Boží, at' přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování. (2 Tm 4,2)*

To je úkol, kterého se prostřednictvím této služby chopili před více než čtvrt stoletím Pavel a Klára Steigerovi a ve kterém s nimi z Boží milosti chceme společně pokračovat dále.

Abychom vás povzbudili k očekávání Božího jednání v naší zemi, tak jsme do tohoto čísla zařadili také následující článek, který stručně popisuje probuzení ve Walesu, k němuž došlo na konci 18. století.

– redakce –

Nové číslo účtu:

ČR: 2600196560/2010

SK: 2600196560/8330

PROBUZENÍ V BALA

Bratr Tomlinson je drahý přítel a důvěryhodný spolupracovník časopisu HeartCry. Již mnohokrát psal či promlouval o povaze a historii probuzení. Následující článek je krátký záznam událostí, které nastaly při probuzení v Bala ve Walesu před více než 200 lety. Nyní jej otiskujeme, protože podobné probuzení je snad jedinou cestou, jak může být zachráněna naše země! Kéž by vás tato výpověď motivovala k naléhavým prosbám a žádostem za všechny lidi!

Před dvěma lety jsem se svou manželkou Lindou strávil jeden letní měsíc na britských ostrovech, kde jsem tři týdny kázal za pastora Geoffa Thomase ve sboru Alfred Place Baptist Church v Aberystwythu. Během toho měsíce se nám také k naší velké radosti podařilo navštívit

mnohá důležitá místa církevní historie a dostalo se nám cti setkat se s mnohými nám velice drahými křesťany z Anglie, Walesu a Skotska.

Jedna z nejužitečnějších cest, která nejvíce potěšila naše srdce, nás zavedla do Bala ve Walesu, kde jsme navštívili

6 ZÁPAS O DUŠI

Johna a Mari Jones, kteří patřili mezi nejbližší přátele dr. Martyna a jeho ženy Bethan Lloyd-Jonesových. Zde jsme se také zúčastnili každoroční letní konference kazatelů v Bala, kterou po léta vedl právě dr. Lloyd-Jones.

Bala se nalézá v majestátním středním Walesu na břehu překrásného jezera Bala, které můžete spatřit, když do města přijíždíte od jihu. Město leží v překrásném údolí, jež skýtá mnohé výhledy, které berou dech. Na severu se zvedají majestátní hory, jejich vrcholy shlížejí do údolí na waleské farmy usazené mezi horami. Travnaté svahy jsou posety ovce. Nečekali byste, že cesta sem bude tak nádherná. Právě v Bala začalo před 220 lety probuzení, které otřásl celým Walesem. Evangelikální kazatel Thomas Charles, který zde v té době žil, napsal 7. prosince 1791 následující záznam:

Zde, ve městě Bala jsme před nějakým časem prožili obrovské, silné a slavné vylití Ducha Božího na lidi obecně, zvláště pak na mladé lidi. Stav a zabezpečení duše se staly největší starostí celé země. Byli probuzeni mnozí a mnozí z těch nejzbloudilejších lidí.

Toto slavné působení začalo v neděli odpoledne, v kapli, kde jsem ten den kázal dvakrát. Nemohu říci, že by na kázání a celé bohoslužbě bylo tenkrát něco zvláštního, něco víc, než jsem zde mezi našimi drahými lidmi obvykle prožíval.

Pak ale, když se blížil závěr večerní bohoslužby, se zdálo, že Duch Boží

velice mocně jedná mezi velikým množstvím přítomných, u kterých se dříve neprojevovalo, že by hledali Boží tvář. Nyní však se ze všech úst ozýval hlasitý nářek: ‚Co musím udělat, abych byl spasen?‘ a ‚Bože, měj slitování se mnou, hříšníkem‘. Kolem desáté hodiny večer nebylo slyšet z jednoho konce města na druhý nic jiného, než nářek a bědování lidí prožívajících úzkost v duši. Ještě tuto noc, když volali k Pánu, padl duch hlubokého usvědčení a vážného znepokojení na všechna shromáždění ve městě.

V následujícím týdnu jsme neměli nic jiného než modlitební setkání. Rozšířil se vážný zájem o duchovní věci, který pohltil všechny ostatní zájmy. Usvědčující duch se rozšířil takovou rychlostí, že ve městě nebyl snad jediný mladý člověk, který by se nezačal ptát: ‚Co se stane se mnou?‘ Dílo se dále šířilo s nehasnoucí mocí a slávou z jednoho města do dalšího a postupovalo dál, až zasáhlo celou naši oblast. Nikdy jsem nespatriil ani jsem neočekával, že během svého života uvidím tak slavné působení.

Přestože probuzení obvykle vyburcuje opozici a zuřivost některých zapřísáhlých Božích nepřátel, Pán mezi nás přišel s takovou majestátností, slávou a neodolatelnou mocí, že Jeho nepřátelé byli rádi, když se někde skryli před jasnem Jeho příchodu.

V takových dnech je kázání evangelia snadná a nádherná práce, protože mnozí lidé se modlí za kazatele

Stav a zabezpečení duše se staly největší starostí celé země. Byli probuzeni mnozí a mnozí z těch nejzbloudilejších lidí.

a slovo, které slyší, v nich působí pro věčnost. Boží pravdy mají v myšlenkách lidí svou nekonečnou váhu a důležitost. Paprsky Božího světla spolu s neodolatelnou energií provázejí každou předanou pravdu ... Žehnám Bohu za tyto dny a ani za celý svět bych nechtěl zmeškat nic z toho, co vidím teď.

K tomuto velkému hnutí Ducha Božího historik Iain Murray píše:

Prokázalo se, že rok 1791 byl v mnoha ohledech nejdůležitějším rokem ve Walesu, protože znamenal počátek skutečných probuzení, která po další tři roky pokračovala v mnoha oblastech severního Walesu, a podobné jevy bylo možné opakovaně spatřit během následujících čtyřiceti let. Nastala nesmírná a trvalá morální proměna, která ovlivnila několik příštích generací. V roce 1811, dvacet let po probuzení, Thomas Charles

napsal: ‚Celá země se vynořuje ze stavu obrovské nevědomosti a barbarství k civilizovanosti a zbožnosti. ... Neustává volání po Bibliích, Bible je čtena pilně, přijímána srdcem a prozkoumávána s pílí a péčí. Namísto prázdné zábavy, tance, roztržek a krutých rvaček pořádáme veřejná modlitební setkání a na shromáždění se schází davy lidí.‘

Tento Boží zásah v zemi, který se právem nazývá duchovní probuzení, je vskutku poslední a JEDINÁ naděje, kterou Amerika má. Proto politické snahy, ať už jsou jakkoli dobré, nikdy nepřivedou národ zpátky tam, kde byl. Jenom Bůh může spasit národ. Má v plánu udělat to s Amerikou? Náš národ zachrání jedině to, co se v 18. a 19. století stalo v Bala.

– Mack Tomlinson –

Z časopisu HeartCry č. 68, srpen 2011,

www.heartcrymissionary.com

Překlad Iva Suchá

MINULOST A SOUČASNOST

Následující články se věnují historii i současnosti baptistů. Ten první mluví o vzniku baptistického hnutí v Anglii na začátku 17. století. Další článek je recenzí baptistických zásad českých baptistů (vyšly v r. 2010). Třetí článek je o jednom z největších baptistických kazatelů všech dob, o Charlesi Haddonovi Spurgeonovi. Jedná se o jeho krátký životopis z pera české autorky, který byl publikován hned po druhé světové válce.

KDO JSOU TO BAPTISTÉ?

Šestnácté a sedmnácté století znamenalo v Anglii zlaté časy pro evangelium. V této době povstali jedni z nejpřímnějších, nejzbožnějších, nejučenějších a nejvroucenějších křesťanů, jaké tento svět kdy viděl. Vždyť reformátoři 16. století byli ochotni trpět a nechat se i upálit na hranici kvůli evangeliu – Ridley, Latimer,

Hooper, Cranmer a mnozí další. Z prostředí reformované anglikánské církve vzešlo uskupení lidí, kteří se vyznačovali hlubokou oddaností Božímu slovu a vroucí touhou po čistotě učení i života jak ve svých rodinách a v církvích, tak i ve svém národě. Jejich opravdová touha žít čistý život před Bohem a uctívat Boha

8 ZÁPAS O DUŠI

v souladu s Božím slovem jim vynesla označení „puritáni“.

Většina puritánů se stále hlásila ke státní církvi – a zde trpělivě prosazovali reformy založené na slovu Božím. Pak zde byli ti, kteří v zoufalství ustoupili od snahy reformovat státní církev, oddělili se od ní a založili reformovanou církev. Na sklonku 17. století bylo velké množství pastorů – puritánů vyloučeno ze státní církve kvůli svému biblickému přesvědčení. Ze všech těchto hnutí se vytvořila tři hlavní uskupení: presbyteriáni, kongregacionalisté a baptisté. Kongregacionalisté byli přesvědčeni, že místní církve je autonomní a nepodléhá žádné vnější autoritě, jako je stát nebo biskupové. Drželi se názoru, že Kristus vládne své Církvi svým slovem a svým Duchem, a proto je každá místní církev způsobilá spravovat své záležitosti sama, pod vedením Ducha svatého a v souladu s Božím slovem. Členové jednotlivých církví společně ustanovovali své vedoucí – pastory, starší a diakony – v souladu s pravidly uvedenými v Písmu, pod vedením Ducha svatého. Kongregacionalistické místní církve se obvykle sdružovaly do asociací s dalšími, podobně smýšlejícími sbory, aby spolupracovaly při hlásání evangelia. Asociace však v žádném případě neubíraly nic na autonomii každé místní církve.

Některé kongregacionalistické církve došly k přesvědčení, že malé děti by neměly být křtěny. Křest přináležejí jen těm lidem, kteří jsou schopni vyznat svou víru a požádají o křest na svědectví o této své víře. To byl počátek baptistických sborů. V první polovině 17. století začaly baptistické sbory v Anglii početně sílit. A tak vychází baptisté společně

s presbyteriány a kongregacionalisty z velkého puritánského hnutí, které hluboce ovlivnilo duchovní život Anglie 17. století. Mnozí duchovní velikáni pocházejí právě z této doby. Na seznamu výrazných postav této doby bychom našli významného teologa Johna Owena, někdy označovaného za Kalvína Anglie, dále Richarda Baxtera – neobyčejného pastora z města Kidderminster; Johna Bunyana – autora Poutníkovy cesty, jednoho z největších duchovních děl všech dob; Matthewa Henryho, který napsal ten nejúžasnější komentář k Bibli. To je jen několik jmen z celé plejády mocných duchovních vedoucích, pastorů, kazatelů a evangelistů. Jejich odkaz hraje důležitou roli v Kristově Církvi až dodnes.

Ještě jedno důležité hnutí významně přispělo k rozvoji celosvětového baptistismu – je to evangelikální probuzení 18. století. Umrtvující vliv racionalismu vedl na počátku 18. století mnohá společenství různých vyznání k duchovnímu spánku. Duchovní probuzení, které začalo mezi anglikány, přineslo nový život a sílu také presbyteriánům, kongregacionalistům a baptistům. Dalo také vzniknout zcela nové denominaci – metodistům. Jednou z naléhavých výzev tohoto probuzení, volání „Musíš se znovu narodit“, vedlo muže a ženy z pouhé příslušnosti k církvi do hlubokého vztahu s Bohem skrze víru v Ježíše Krista. Ve Spojených státech je toto hnutí známé pod jménem „Velké probuzení“ a jsou s ním spojena jména jako Jonathan Edwards, George Whitefield a další významní zvěstovatelé evangelia. Obě skupiny – jak metodisté, tak baptisté – v Americe během 19. století rychle rostly

a dnes jsou baptisté největším protestantským uskupením v USA. V dalších zemích se baptistické církve rozrostly tak, že jsou jednou z největších, ne-li největší protestantskou skupinou na světě.

Určitě by však bylo bláhové myslet si, že baptisté za dobu své existence neudělali žádné chyby. Z některých z nich se v 18. století stali ariáni nebo dokonce unitáři. V 19. století mnoho amerických baptistů podporovalo otrokářství. Našli bychom je také mezi významnými liberály a modernisty 20. století. Baptisté mohou a nemusí mít pravdu ve svém pohledu na křest věřících. Ale jejich pohled na křest není to nejdůležitější, co je charakterizuje. Tou největší předností, kterou mají, jsou jejich puritánské a evangelikální kořeny. Touhou puritánů bylo vést život v souladu s učením Písma inspirovaného Bohem. Puritanismus aplikoval do života

velké reformační principy: jsme spaseni jedině z milosti, jedině skrze víru v Ježíše Krista, jedině v souladu s Písmem a jedině ke slávě Boží. Tato biblicky zakořeněná, na Krista soustředěná a Boha oslavující víra proměnila životy milionů lidí – a děje se tak i dnes.

Ruku v ruce a úplně ve shodě s puritánskými kořeny jde i evangelikální důraz na důležitost nového narození, obrácení k Bohu, poznání odpuštění hříchů a jistotu věčného života. To všechno jsou dary Boží milosti těm, kdo přicházejí k Ježíši v pokání a víře. To je podle Písma dobrá zpráva. To je obsah poselství všech evangelikálních křesťanů. To je také víra a poselství baptistů.

– Kevin Roy –

Reformation Today, číslo 240

(březen/duben 2011)

Překlad Jan Suchý

BAPTISTICKÉ ZÁSADY (RECENZE)

S baptisty bývá v řadě ohledů potíže. Nepoučení znejistí již při cizokrajně znějícím názvu. A tak se ve sborové poště tu a tam objeví dopis, v němž jsou adresáti nazváni baptistickou či dokonce buddhistickou církví. Dojem cizorodosti se českoslovenští baptisté pokusili rozptýlit, když nově ustavenému sdružení svých sborů dali roku 1919 název Bratrská jednota Chelčického. Odkaz k radikálnímu reformačnímu mysliteli zůstal v názvu českých baptistů až do začátku 50. let.

Poučení vědí, že baptisté představují jeden z proudů poreformačního křesťanstva a že jejich pojmenování je odvozeno od řeckého slova BAPTISMA, které znamená ponoření a v novozákonním poj-

mosloví vesměs označuje rituál křtu. Zásadnější potíže nastává, když mají baptisté vysvětlit, kdo vlastně jsou a co je spojuje. Traduje se vtip, že když se setkají dva baptisté, mají tři názory. Velmi často se baptisté představují výčtem zásad, které je odlišují od ostatních protestantů. Většinou ovšem jedním dechem zdůrazní, že toho, co s ostatními křesťany sdílejí, je daleko více než odlišností. U tohoto ubezpečení si lze oddechnout, pokud ovšem oboustranně nepřeceníme skutečnost, že se baptisté nedokážou připojit k bezvýjimečnému uznávání křtu, neboť křest nemluvnat za křest nepovažují.

Jiná nesnáze se objeví, když se v rámci ekumenické spolupráce setkají předsta-

10 ZÁPAS O DUŠI

vitelé ostatních křesťanských denominací s reprezentanty baptistů – u nás nejčastěji s členy Výkonného výboru Bratrské jednoty baptistů (BJB). Brzo zjistí, že mají co do činění s církví-necírkví, která si příliš nepotrpí na závazné apely, nařízená stanoviska ani na veřejná prohlášení.

Pojem „církve“ baptisté ve světě novozákonního svědectví důsledně vyhrazují pro místní společenství věřících (sbory) a pak již pouze pro „svatou církev obecnou“. Proto také pro širší společenství místních sborů používají spolkovou terminologii – u nás jednota, v USA konvence, na celoevropské úrovni federace, na světové rovině svaz.

Je překvapivé, že je to už více než 60 let, kdy se čeští baptisté naposledy pokusili formou samostatné publikace vyjádřit, kdo jsou a oč jim jde (1948 – František Kolátor, 1938 – Jindřich Procházka, 1929 – Václav Králíček, 1922 – Josef Novotný). Informační dluh vůči veřejnosti i dovnitř BJB se alespoň částečně pokusili zacelit tři členové pražského baptistického sboru Na Topolce svými kratšími studii, které pod souhrnným názvem „Baptistické zásady, jejich kořeny a okolnosti vzniku“ vydala v roce 2010 na základě doporučení své historické komise BJB v ČR.

První studii s názvem „Milníky na cestě baptistické duchovní tradice“ zpracoval teologicky školený presbyter a bývalý ředitel Diakonie ČCE Pavel Vychopeň. Baptisté bývají řazeni do ranku tzv. „svobodných církví“ (Free Church, Freikirche). Míní se tím jednak nezávislost církevních společenství ve vztahu ke státní moci (princip odluky

církrve od státu) a jejich svobodný postoj vůči nadsborovým církevním strukturám (kongregacionalismus), jednak svobodné členství v církvi založené na osobním a dobrovolném rozhodnutí víry. Autor spatřuje vývojovou linku tohoto typu křesťanství na ose valdenští – Petr Chelčický – anabaptisté – kongregacionalističtí nonkoformisté přelomu 16. a 17. století (první baptistický sbor vznikl roku 1609).

Druhou studii s názvem „Průniky do historie českých baptistů“ zpracovala teoložka a akademická pracovnice Mezinárodního baptistického teologického semináře Lydie Kucová. Za pozornost stojí, že první český baptistický sbor nevznikl na území Československa, nýbrž v polském Zelově (1872), kde byla řada potomků českých pobělohorských exulantů oslovena způsobem sborového života německých baptistů působících na území dnešního Polska.

V Čechách vznikl první baptistický sbor v roce 1885 („Pražský sbor u víře pokřtěných baptistů“). Jeho první kazatel Jindřich Novotný již v témže roce vydal český překlad výrazně kalvinisticky orientovaného vyznání víry německých baptistů. Nikdy však nehrálo roli závazné konfese, jak tomu bylo (a snad dosud je) v evangelických církvích. Centrem moravského baptismu se stal brněnský sbor, který založil roku 1898 Norbert Čapek, který se však později od baptistů odloučil, aby se stal v českých zemích průkopníkem unitářství.

Ačkoliv měli baptisté mezi sebou řadu osobností, které měly kontakty na T. G. Masaryka (především prof. Václav Králíček, který byl ve dvacátých letech

zpravodajem pro kancelář prezidenta republiky), nepodařilo se za celých dvacet let první republiky nalézt takový právní status pro baptistické sbory, který by plně odpovídal jejich ideálu „svobodné církve ve svobodném státě“. Nepůsobili proto na základě církevního, ale spolkového zákona, neboť odmítali takové státní uznání, které by oklešťovalo jejich zásadu odluky církve od státu a pojetí sborů coby plnoprávných církví.

Osudový zářez do života československých baptistů představovaly církevní zákony roku 1949. Na první pohled zrovnoprávňovaly dosud pouze trpěné křesťanské denominace včetně baptistů s tradičními církvemi. Ve skutečnosti však systém státních souhlasů pro duchovenskou činnost vnesl i do sborů BJB dosud odmítané prvky hierarchizace a klerikalizace církve. Z protestantských církví dopadla státní represe 50. let snad nejbrutálněji na baptisty. V roce 1952 byli zatčeni vrcholní představitelé BJB a celá řada dalších kazatelů, aby byli ve vykonstruovaných procesech odsouzeni k těžkým trestům odnětí svobody. Ve valdické věznici umírá Cyril Burget, kazatel pražského vinohradského sboru a sekretář výboru BJB.

V prosinci 1953 proběhla za účasti představitelů ostatních protestantských denominací konference BJB, na které delegáti baptistických sborů podleli nátlaku státních orgánů a schválili předem připravené prohlášení, v němž se zřekli svých odsouzených kazatelů. V roce 1990 konference BJB tyto své bývalé představitele rehabilitovala, k důsledné reflexi tohoto tragického období však dosud nedošlo.

Třetí studii s názvem „Baptistické zásady“ zpracoval kazatel topoleckého sboru a šéfredaktor časopisu Protestant Jáchym Gondáš. Autor traktuje baptistické zásady formou komentářů k jednotlivým článkům oficiálního dokumentu BJB Zásady a stanoviska, který vznikl v devadesátých letech na půdorysu teologického materiálu Evropské baptistické federace „Kdo jsou baptisté – na cestě k vyjádření identity baptistů v měnící se Evropě“ (tzv. Dorweilský dokument).

Komentáře jsou doplněny citacemi významných českých i zahraničních baptistických teologů. Nejčastěji jsou zmiňováni Jindřich Procházka, ředitel baptistického bohosloveckého semináře (1921–1950) a Josef Novotný, předseda Bratrské jednoty Chelčického (1920–1928). Každou ze třinácti tezí Zásad a stanovisek baptisté sdílí i s dalšími křesťanskými skupinami, žádná není výlučně baptistická. Co tyto zásady činí jedinečně baptistickými, je jejich ucelenost a provázanost.

Ústředním důrazem baptizmu uprostřed rodiny protestantského křesťanstva je jeho pojetí církve. I křest výlučně na vyznání víry (nikoliv křest dospělých, jak se někdy o baptistech nepřesně traduje) jako nejviditelnější rozpoznávací znak baptizmu nestojí sám o sobě, ale je zakotven v (sebe)pochopení církve jako společenství věřících, kteří se vědomě a svobodně rozhodli ke (spolu)následování Ježíše Krista jako svého Spasitele a Pána pánů.

Publikace Baptistické zásady nemá pouze informační význam, ale představuje také (a možná předně) významný hlas do probíhající (či spíše žádoucí)

12 ZÁPAS O DUŠI

diskuse baptistických sborů o jejich dalším duchovním i praktickém směřování. Vynořuje se řada témat, u nichž musí čeští baptisté promýšlet, jak uchopit své inspirační zdroje v novém dějinném kontextu. Namátkou zmiňuji alespoň některé.

- Je pobírání státních dotací na platy kazatelů a misijních pracovníků v souladu s principem odluky církve od státu?
- Jak se postavit k přerozdělování finančních prostředků z vesměs katolických restitučních nároků na zákla-

dě chystaného zákona o nápravě některých majetkových křivd způsobených církvím?

- Jak se vyrovnat s učením o autoritách, která vlivem různých duchovních hnutí deformují tradiční baptistický model správy sborového života?
- Jak čelit erozi vnitrosborového kongregacionalismu, která hrozí v důsledku klesajícího zájmu členské základny o spoluodpovědnost za směřování svého sboru i společenství BJB?

– Petr Hlaváček –

CHARLES HADDON SPURGEON – KNÍŽE KAZATELŮ

Jeho předkové

Spurgeon pocházel z holandské rodiny, která se v 16. století kvůli krutému pronásledování přestěhovala do Anglie. Po dvě stě let byli jeho předkové kazateli evangelia, a není tedy divu, že i Charles Spurgeon se stal tak mocným svědkem Božím. Spurgeonův prapraděd byl přísný kvaker, který velice trpěl pro své náboženské přesvědčení a byl kvůli němu i uvězněn. Ani v utrpení však svoji víru nezapřel. I Spurgeonův dědeček se osvědčil jako neohrožený kazatel evangelia a byl hrdý na své poslání.

Jednoho dne řekl svému synovi – otcí Ch. Spurgeona: *„Johne, jsme my to ale významná rodina! Nejsme sice bohatí na pozemské statky, kde se ale najde rodina, která by neděli co neděli vysílala pět kazatelů, aby zvěstovali evangelium!“*

Spurgeonův dědeček uměl výborně vychovávat děti. Otec Ch. Spurgeona, John, vypráví o tom, jak ho jednou jeho otec potrestal zcela zvláštním způso-

bem. Byl přistižen při jisté nezbednosti. Tu mu otec řekl: *„Uděláš-li to ještě jednou, potrestám tě tak, že na to nezapomeš, i kdybys žil sto let.“* John se skutečně znovu provinil. Otec si ho vzal stranou a pomodlil se s ním. Pak ho vyzval, aby ho následoval na místo, kde měl být vykonán trest. Hoch šel za otcem na okraj pšeničného pole, třásl se strachem a uvažoval o všech možných způsobech trestu. Na určeném místě rozkázal otec, aby hoch poklekl a pak dvěma stébly pšenice lehce pohlídl chlapcovy tváře. *„Tak, teď jsem dodržel slovo. Na tento trest jistě nikdy nezapomeš.“* A John skutečně nezapomněl.

James Spurgeon, Charlesův děd, byl 53 let kazatelem jednoho sboru. Byl smělý, hrdý, miloval humor, a přitom to byl muž plný víry. Jednou ho sbor požádal, aby učinil něco, co se přičilo jeho svědomí. vzdal se raději svého místa, než aby se podrobil. V té době byl celkem chudý, a ještě k tomu přišli o krávu. „Co

budeme dělat?“ bědovala manželka a myslela přitom na deset hladovějících dětí. „*Nemohu říci, co budeme dělat my, ale vím, co učiní Bůh. On nás zaopatří, neboť musíme mít mléko pro děti.*“ A ve své důvěře v Boha nebyl zahanben. Ve stejný den došly peníze, aby si mohli koupit novou krávu.

Jeho mládí

Charles Spurgeon se narodil 19. června 1834 v Kalvedonu v Essexu. Byl nejstarší ze sedmi dětí. Otec vynaložil všechno, aby se jim dostalo to nejlepší vzdělání. Byl kazatelem a navštěvoval jednotlivé stanice, takže se nemohl dobře věnovat výchově svých dětí. Velice ho to mrzelo. Jednoho dne přišel nečekaně domů. Z pokoje k němu zazníval tlumený hlas jeho manželky. Modlila se s dětmi a prosila za každého zvlášť, nejvíce za Charlese, který byl tehdy velmi rozpustilý. Po skončení modlitby Spurgeon pravil: „*Pane, mohu pokračovat v tvé práci, o děti je postaráno.*“ To matčiny modlitby způsobily, že se stal z Charlese tak znamenitý kazatel.

Malý Charles chodíval rád na návštěvu k dědovi. Dověděl se, že v jeho sboru je jistý člen, Rhodes, který si rád zajde do hospody. Povšimnul si také, že to dědečka velice mrzí, a proto jednou zvolal: „*Dědečku, já toho starého Rhodese zabil-ju!*“ – „*Ale dítě,*“ odpověděl děda, „*tak nesmíš mluvit! Policie by tě odvedla.*“ Ale Charles trval na tom, že to udělá. Děda časem na vše zapomněl. Avšak nedlouho potom se Charles vrátil domů a volal: „*Zabil jsem starého Rhodesa. Už nebude více soužit mého dobrého dědečka.*“ Děd přestrašen pravil: „*Cos to udělal?*“ – „*Nic špatného jsem neudělal,*“ řekl klidně

Charles, „*konal jsem jen práci Páně, to je vše!*“

Věc se brzy vysvětlila. Starý Rhodes přišel za kazatelem a vyprávěl, jak byl „zabit“. – „*Milý pane kazateli, je mi líto, že jsem vám působil takový zármutek. Vždycky jsem vás měl rád a pítí jsem měl dávno nechat.*“ A vyprávěl dále: Seděl jsem v hostinci, kouřil z dýmky a popíjel pivo, když za mnou přišlo vaše dítě a povídá: „*Co tu děláš, Eliáš! Sedíš mezi bezbožnými a trápiš mého dobrého dědečka. Styd' se! Já bych nemohl tak trápit svého kazatele.*“ A odešel.

Nejprve jsem se rozzlobil, co si takové dítě dovoluje, ale věděl jsem, že to je pravda a že jsem vinen. Nechal jsem dýmku a pivo, běžel jsem na odlehlé místo a tam jsem volal k Pánu, vyznával svůj hřích a prosil za odpuštění. Nyní vím, že mi Bůh odpustil a teď prosím i vás, abyste mi odpustil. Už vás nebudu více trápit. – Tak plnil Charles již v mládí zvláštní kazatelské poslání.

Jednoho dne přijel k dědečkovi misionář Knill, mocný kazatel evangelia. Malého Charlese si ihned zamiloval. Večer přicházel do jeho pokoje a vyprávěl mu o lásce Pána Ježíše a o tom, jak je krásné světit se Mu již v mládí. To opakoval třikrát. Na rozloučenou vzal misionář Knill přede všemi malého Charlese na kolena a řekl: „*Toto dítě bude jednou kazatelem evangelia a bude mluvit k velkým zástupům. Jsem přesvědčen, že to bude v Rowland Hillu*“ (kostel v Londýně). Vše se skutečně naplnilo. Charles chodil jen do obyčejné školy. Mnozí nepřátelé ho ponižovali pro jeho nízké školní vzdělání. Jeho učitel, pan Leedig, však pravil: „*Kdyby Charles chtěl, mohl by*

14 ZÁPAS O DUŠI

klidně v 17 letech dosáhnout titulu na univerzitě.“ Tak byl nadaný.

Počátky jeho kazatelské činnosti

Již od malička měl Spurgeon zájem o věci Božího království a byl veden k tomu, aby miloval Pána Ježíše. Bylo mu asi 16 let, když se jednoho zasněženého dne vyhledal úkryt v primitivním metodistickém kostelíku v Colchesteru. Neznámý kazatel vykládal text Písma: „*Obrat'te zřetel ke Mně, abyste spaseny byly všechny končiny země*“ (Iz 45,22). Prostými slovy vybízel své posluchače, aby se obrátili k Pánu Ježíši celým srdcem i duší. Spurgeon tak učinil a nalezl pokoj pro svoji duši. Bylo to v lednu 1850.

Studoval bedlivě Písmo sv., zvláště řecký Nový zákon, a krátce po svém obrácení se dal pokřtít. Nevěděl ještě, jaké bude jeho životní poslání. Jednou se však vydal se svým přítelem do blízkého města, přitom nevěděl, že tam bude kázat. Byl požádán, aby promluvil. Vzal si tedy za text 1. Petrův 2,7: „*Vám tedy věřícím jest drahý.*“ Jedna stará dáma, která s údivem naslouchala výkladu verše od takového mladíka (bylo mu asi 16 roků), zvolala uprostřed kázání: „*Bůh vám žehnej, mládenče! Kolik je vám let?*“ Kazatel odpověděl: „*Počkejte, řeknu vám to po kázání!*“ Pak tazatelce žertovně odpověděl: „*Nu, ještě mi není šedesát.*“ – „*Snad chcete říci šestnáct?*“ V sedmnácti letech se stal baptistickým kazatelem ve Waterbeach v panství Cambridge. Kázal Ježíše Krista, toho ukřižovaného, jako osobního Spasitele. Později se mnozí ptali: „*Jak Spurgeon kázal, když je ještě tak mladý?*“ Odpověď zněla: „*Jako muž se stoletými zkušenostmi.*“ Jeho dědeček měl velkou radost z úspěchu svého vnu-

ka. Jednou vypravoval svým posluchačům: „*I když má Charles schopnost kázat lépe než jeho děd, nemůže zvěstovat lepší evangelium než to, pro které trpěli jeho předkové.*“ V 18 letech byl pozván jedním starým kazatelem, aby ho zastupoval v den jeho výročí. Když ho spatřil, urazil se nad jeho mládím a pravil: „*To je mi pěkná doba! Takoví chlupci, ještě jim teče mléko po bradě, a již chodí po kraji, aby kázali.*“ Jaké však bylo jeho překvapení, když slyšel mocné kázání, plné radostného nadšení. Tak si Spurgeon získal patřičný respekt i u starého kazatele.

Jeho evangelizační dílo v Londýně

V 19 letech byl Spurgeon zavolán do Londýna, aby kázal v kostele Park Street. Když zde kázal poprvé, bylo z 1200 sedadel obsazeno sotva 80. Do Londýna přišel oblečen po venkovsku, nad čímž se mnozí pozastavovali. Byli zvyklí na muže s univerzitními tituly. Kázal na text: „*Musil pak jíti skrze Samaří*“ (Jan 4,4). Spurgeon nepočítal s tím, že se usadí v Londýně, a přece tam musel jít. Mezi posluchači, z nichž mnozí přišli jako členové jen ze zvyku, byla i mladá dáma. Poslouchala nadšeného venkovského kazatele a hle, za dva roky se stala jeho manželkou! Jakým požehnáním byla jemu i celému sboru, ukáže jednou věčnost. Spurgeon byl zvolen kazatelem sboru a za tři měsíce modlitebna nestačila.

Spurgeonovými kázáními vanula naprostá oddanost Boží vůli, vroucnost ve víře a hluboká láska k Ježíši Kristu. Tyto ryzí hodnoty, prosté všeho pochybování, mocně přitahovaly. Posluchačů přibývalo. Duch svatý mocně pracoval v lidských duších.

Spurgeon byl mocný v kázání, protože byl mocný na modlitbách

Jeho modlitby, plné vroucnosti a moci, se dotýkaly srdcí posluchačů a působily nezapomenutelným dojmem. Jistý návštěvník Londýna napsal: „Slyšel jsem výborného kazatele, Dr. Parkera. Na jeho kázání jsem poznal, že je Dr. Parker velký řečník. Šel jsem si poslechnout Spurgeona a na jeho kázání jsem poznal, že Kristus je velký Spasitel.“

Spurgeon kázal v největších londýnských sálech, např. v Křišťálovém paláci, kde bylo přítomno 24 tisíc lidí. Protože nebyl kostel, který by mohl pojmout všechny jeho posluchače, rozhodl se Spurgeon postavit novou modlitebnu. Tak byl vybudován známý Tabernakl (stánek, který měl 5 tisíc sedadel). Už při jeho otevření v r. 1861 na budově nebyl ani halěř dluhu.

Mezi posluchači bylo vidět spisovatele Dickense, básníka Tennysona, filosofa Ruskina, státníka Gladstona, misiónáře Livingstona aj. Lidé si předem zamlouvali místa ve shromáždění. Při otevření Tabernaklu bylo Spurgeonovi právě 28 let. Zde pak po 30 let neděli co neděli kázal sedmitisícovému zástupu ráno i večer. Často odcházelo 300–400 lidí, protože už na ně nezbylo místo. Spurgeon kázal i na venkovních prostranstvích. Jednou je dokonce zastihla bouře a liják. Bylo to v období žní. Kázal na text: „*Jako když sestupuje déšť na přisečenou trávu a jako tiší dešťové skrápějí zemi*“ (Ž 72,6). Posluchači byli sice promočeni až na kůži, ale vydrželi. Nikomu déšť neublížil na zdraví a díky Bohu, i při této příležitosti byly duše získány pro Ježíše Krista.

Z jeho kazatelských zkušeností

Jako řečník měl Spurgeon výborný hlas, plný a melodický, takže ho bylo slyšet i v největších místnostech. Spurgeon patřil mezi nejpopulárnější anglické osobnosti a není divu, že mu také mnoho lidí závidělo a měl mnoho nepřátel. Procházel mnoha protivenstvími a často trpěl pro jméno Páně. Je zajímavé, že ačkoli neměl dar uzdravování, posloužil ke zdraví jednomu mrzáčkovi, který si přál, aby za ním přijel a pomodlil se s ním. Učinil tak, a hoch byl uzdraven. Spurgeon podává toto vysvětlení: „*To nebyl zázrak, hoch prostě věřil v moc mé modlitby, a proto byl uzdraven.*“

Spurgeon měl též neobyčejně vyvinutý smysl pro humor. Dovedl i v kázání použít vtipná přirovnání a rozesmát své posluchače. Privil jednou: „*Člověk, který se chlubí jen svými předky, je jako bram-bora. To, co je na něm nejlepšího, je pod zemí.*“ Často býval zapleten do náboženských hádek se svými protivníky. Kdosi mu řekl: „*Příteli Spurgeone, slyšel jsem, že jste v horké vodě.*“ – „*Ó ne,*“ odpověděl Spurgeon, „*v horké vodě jsou ti druzí. Já jsem pouze ten, který tu vodu vaří.*“

Spurgeon mimo svou kazatelskou činnost založil zvláštní kazatelský seminář. Prošlo jím během jeho života 827 posluchačů, z nichž většina pracovala evangelizačně a misijně i ve Španělsku, Francii, Africe, Indii a Číně. Kromě toho řídil Spurgeon rozsáhlou práci vnitromisijní. Spravoval nedělní školy a misijní podniky, které čítaly 8.049 žáků a 587 učitelů. 90 kolportérů šířilo knihy, časopisy a biblické letáky. Pro všechnu práci opatřil vhodné budovy a místnosti. Pamatoval na ošetření starých a nemoc-

16 ZÁPAS O DUŠI

ných lidí a vystavěl pro ně 11 budov. U mnohých byl tak oblíben, že od nich dostával dary k určitým úkolům. Tak v r. 1866 obdržel velký obnos na zřízení sirotčince pro chlapce. Později získal tolik příspěvků, že vystavěl i sirotčinec pro dívky a umístil v nich hned na začátku 220 sirotků. Sirotčince pravidelně navštěvoval. Při jedné z těchto návštěv k němu přiběhl malý hoch jménem Bob, aby mu svěřil své těžkosti: „*Pane Spurgeon, co kdyby byl na světě malý hoch, který nemá ani otce, ani matku, ani tetu, kteří by mu přinesli cukroví, pomeranče, hračky, peníze a krásné věci, nemyslíte, že by mu měl aspoň někdo dát šesták? Víte, pane Spurgeon, to jsem já.*“ Spurgeon pochopil, v očích se mu zaleskly slzy a obdaroval chlapce nad jeho očekávání.

Jeho činnost literární

Spurgeon působil též jako spisovatel a vydavatel. Jeho kázání vycházela tiskem a byla žádána a čtena tolika lidmi, že náklad jednoho kázání činil průměrně 30.000 výtisků. Poptávky docházely z celé Ameriky, Anglie, překlady byly zasílány do Asie a Austrálie. Mimo kázání vypracoval obsáhlé biblické výklady, hlavně rozbor Žalmů v sedmi různých jazycích. Do češtiny byly přeloženy „*Horvory Václava oráče*“ pod názvem „*Řeči za pluhem*“. Dále spis: „*Vše pouhá milost*“. Pro své seminaristy napsal „*Přednášky mým studentům*“. Za svého života vydal víc než sto svazků různých spisů. Jeho knihy byly překládány do všech jazyků a šířeny po celém světě. V této veliké vydavatelské činnosti mu byla věrnou pomocnicí jeho manželka. Protože byla nemocná, nemohla se téměř po 20 let

účastnit veřejné práce svého manžela a nemohla ani naslouchat jeho kázáním. Začala tedy shromažďovat peněžitý fond na šíření jeho spisů a řídila jejich expedici. Za 15 let rozeslala 122.129 kázání a spisů. Zaslala je i chudým studentům a různým jiným žadatelům. Jaká to požehnaná služba!

Tajemství jeho požehnaného života

Veškerá činnost kazatelská, spisovatelská, učitelská, organizační a stavební Spurgeona pozvolna vyčerpávala. K tomu se dostavily úporné bolesti a nevítané nemoci – revma a dna. Přemáhal je statečně, ale tělo již duchu nestačilo. V červnu 1891 vážně onemocněl a léčil se doma do 26. října téhož roku. Na radu lékařů se na zimu uchýlil do jižní Francie, do městečka Mentonu, kde proti nadání dne 31. ledna 1892 tiše zesnul ve věku 58 let.

Jak bohatý a požehnaný byl jeho život! Do Londýna přišel jak neznámý 19letý venkovský hoch, bez přátel a jako kazatel jedné z nejopovrženějších denominací. On sám pracoval vytrvale a všechny své síly použil k dosažení toho jediného cíle – získávat duše pro Krista a vychovávat muže a ženy pro nebe! Tisíce a desetitisíce po celém světě byly toho dokladem. Jakou moc měla jeho kázání!

Lidé se často divili velikému úspěchu Spurgeonovu. Jeho heslem byla slova George Whitefielda: „*Necht' raději mé jméno zanikne, ale ať jméno pána Ježíše trvá na věky!*“ Spurgeon miloval Ježíše z Nazaretu a Ježíš z Nazaretu miloval jej – to bylo tajemství jeho úspěchu!

Boží pravdy, které zvěstoval, nebyly mu problémem, o němž by rokoval se svými posluchači, ale radostnou zvěstí,

kteřá se dotýkala srdcí a svědomí těch, kteří ji chtěli slyšet. Spoléhal plně na Ducha svatého a na nic jiného! Cestu spasení zvěstoval s největší jednoduchostí. Nikdy ji nezakrýval honosnými frázemi anebo výklady, nad kterými by musili posluchači úporně přemýšlet, aby je pochopili. Každé jeho kázání bylo jasné, prosté, přímé. Spurgeon věřil – věřil té zvěsti, neboť sám prožil její spasilnou moc. Věřil Bohu, neboť s Ním žil v obecnství každý den. Věřil, že stojí na místě Kristově před lidmi, že Pán Bůh s ním počítá a že lidé musí slyšet a uvěřit zvěsti o spasení, jinak zahynou na věky! Byla to víra, která za něco stála.

Po jeho smrti napsal Dr. Parker: „*Spurgeon byl největším a ustavičným evangelistou své generace – ve skutečnosti všech generací!*“ Spurgeon nežádal ve svých shromážděních, aby lidé vstali. V těchto věcech plně spoléhal na Ducha svatého a výsledky jeho činnosti byly známy celému světu.

Spurgeon, „kníže kazatelů“, dosud stojí před námi jako živý svědek toho, že evangelium je stále mocí Boží ke spasení každému věřícímu, a že Pán Bůh hojně požehná tomu, kdo tuto pravdu věrně zvěstuje.

– Jiřina Fajfrová –

(vydala Snaha 1947, jazykově upraveno)

NEJEN PRO KAZATELE

ODEVZDÁNÍ MODLITBĚ

◆ *My pak budeme i nadále věnovat všechen svůj čas modlitbě. (Sk 6,4)*

Pastýřům a kazatelům svěřil Pán Ježíš velmi důležitý a naléhavý úkol. Nic nesmí s tímto úkolem soupeřit – nic nesmí vstoupit mezi ně a jejich úplné odevzdání se tomuto úkolu.

Tento princip nalezneme v šesté kapitole Skutků. Jsou zde důležitá poučení jak pro pastory, kazatele, tak pro všechny křesťany.

Problémy

Církve novozákonní doby měly úplně stejné problémy, jako máme my dnes. Brzy po neobvyklých událostech Letnic vyvstal v církvi v Jeruzalémě spor.

Spor nám zní velice známě. Jedna skupina („helénisté“, tzn. židovští křesťané řeckého původu) si stěžovala na to, že je nadržováno jiné skupině („hebrejům“, tzn. těm židovského původu) během rozdělování potravin chudým vdovám.

Problém, který vyvstal, byl přednesen vedoucím církve – apoštolům. Ti byli bezpochyby v pokušení vyřešit nastalé potíže sami. Nakonec ale odmítli osobně se jejich řešení účastnit. Namísto toho povzbudili církve, aby vybrala zbožné muže, kteří budou schopni rozepřít vyřešit.

Priority

Proč apoštolové jednali právě takto? Protože věděli, že jejich hlavní úkol leží někde jinde. Byli ustanoveni Kristem, aby kázali a šířili Jeho učení (Mt 28,19–20, Sk 1,8).

Měli být svědky Kristovými; nést evangelium do celého světa a kázat po-

18 ZÁPAS O DUŠI

kání a víru v Krista (Sk 1,8, 4,33). Byli zodpovědní za vyučování v církvích, které budou v důsledku jejich kázání ustanoveny (Sk 2,42, 5,42).

To byla práce, kterou je Kristus pověřil. Této práci se musí cele odevzdat. Proto neměli být vyrušováni jinou prací, jakkoliv užitečnou a nezbytnou. Nebyli povoláni sloužit při „stolech“ (Sk 6,2). Pro tuto službu měli být ustanoveni jiní. Apoštolové měli i nadále věnovat všechny svůj čas modlitbě a kázání slova.

Modlitba

Stejný princip platí pro kazatele a pastory i dnes. Nejsou apoštolové. Přesto jsou povoláni Kristem k velkému úkolu kázání a vyučování „Krista ukřižovaného“.

Mají kázat a vyučovat „apoštolské“ učení (Sk 2,42) – učení Kristovo. Stejně jako apoštolové i oni musí vydat sami sebe této službě. A prvně zmíněným úkolem ve Sk 6,4 je „vydat“ sebe sama k modlitbě.

Samozřejmě, modlitba je povinností i privilegiem každého křesťana. Ale pastoři a kazatelé mají zvláště silné důvody vydávat se k modlitbě.

Za prvé, pastoři a kazatelé se ke své práci nepovolávají sami, povolává je Kristus. A oni potřebují být v neustálém spojení s tím, kdo je povolal.

Nejednájí nezávisle. Nemohou si jednoduše dělat, co chtějí. Mají Velitele, kterému jsou odpovědní a musí s ním skrze modlitbu udržovat kontakt – je to jejich privilegium. Proto musí vydat sami sebe k modlitbě.

Síla

Za druhé, pastoři a kazatelé jsou zcela závislí na Kristu, který jim dává sílu a schopnost k práci. Čeho bez Něj mohou dosáhnout? Absolutně ničeho, řekl Ježíš (J 15,5).

Jejich práce není jen výjimečně těžká – je prakticky nemožná. Mají přivádět duše ke Kristu, a to je nadlidský úkol.

Mají vzdělávat svaté Boží – strážit je před chybami a herezemi, učit je správným cestám, povzbuzovat je v hledání lásky a jednoty, umožnit jim růst ve víře a poznání Krista.

Zkrátka, mají je přivádět k „*plnému lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti*“ (Ef 4,13). To je v pravdě nemožný úkol. Kdo je toho schopen? Je jisté, že v tomto světle se musí kazatel a pastor zcela vydat modlitbě.

Pýcha

Za třetí, kazatel a pastor může být bolestivě pokoušen pýchou. Pravidelně mluví k lidem, kteří pozorně naslouchají tomu, co říká. Vzhlížejí k němu. Lidé k němu přichází s prosbou o radu a vedení. To všechno může způsobit, že si začne myslet, že je „někdo“. Neustále tak potřebuje být upomínán, že je pouhý služebník – služebník služebníků. I zde pomůže modlitba.

Připomíná mu, že ve všem, co dělá, je zcela závislý na někom jiném. A co více, modlitba mu připomíná, že je zcela nevhodný vykonávat službu, která mu byla svěřena.

Je před svatým Bohem pouhý hříšník. Se svatými pravdami může zacházet jen proto, že je obmyt krví Kristovou – stejně jako ti, kteří mu naslouchají a věří v Krista.

Takže se odevzdává modlitbě, aby mohl zůstat v pokoře před svým velkým a slavným Mistrem.

Zaopatření

Za čtvrté, pastor a kazatel vydává sám sebe k modlitbě, protože potřebuje

povzbuzení. Jeho úkol je příliš velký a někdy se stává, že ho zcela zavalí.

Pravidelně káže hříšníkům, kteří nečiní pokání. Snaží se budovat křesťany, kteří ale neposlouchají. Vidí věřící, kteří jsou daleko od Pána, i takové, kteří odpadají. A k tomu stále více a více poznává hříšnost svého vlastního srdce.

Kdo mu dodá povzbuzení? Zcela jistě ne on sám, ani jeho posluchači. Může však nalézt povzbuzení u Krista. A tak se vydává modlitbě.

Na kolenou nachází zaopatření a duchovní péči. Tam nalézá sílu a povzbuzení k tomu, aby se vrátil do bitvy.

Moc

Za páte, opravdový pastor a kazatel ví, že může být jakkoliv výmluvný, jakkoliv silný ve svých argumentech, jakkoliv vynikající ve svých ilustracích – a přesto to vše nebude mít žádný duchovní dopad na jeho posluchače, pokud moc Ducha Božího nebude doprovázet jeho slova.

Ví, že duchovní dílo trvalého charakteru je výlučně dílem samotného Krista. Proto se modlí za své posluchače. Ještě před tím, než začne kázat, přináší je před trůn milosti a prosí Pána, aby jednal v jejich srdcích skrze slova kázání. Poté, co skončí kázání, si nehoví v „úspěchu“, ani nenaříká nad svým selháním, raději se modlí za ty, kdo poslouchali, aby Pán pracoval v jejich nitru, bez ohledu na to, jestli i ty jeho nejlepší snahy jsou dostatečné či nikoliv.

Vytrvalost

Poznali jsme tedy některé z důvodů, proč se pastor a kazatel musí vydávat

modlitbě. Ale JAK to má dělat? Co to znamená odevzdat se modlitbě?

Za prvé, bude z ní mít potěšení. Modlitba je totiž především záležitostí srdce, ne povinností. Miluje svého Pána a rád k Němu přichází, aby s Ním měl společenství. Ne vždy to tak cítí. Někdy bude těžké se modlit – nebesa se budou zdát uzavřena a Kristus vzdálený. Přesto stále přichází, protože ví, že zde leží jeho jediná naděje a opravdové potěšení.

Za druhé, dává svůj čas a úsilí. To nelze opomenout. Cokoliv, co máme rádi a o čem víme, že je to správné a nezbytné, vyžaduje čas. Věnujeme tomu úsilí. Nepředstavuje si, že takový přístup mu zajistí Boží požehnání. Ale má zalíbení v modlitbě a ví, že ji potřebuje, proto jí věnuje čas a úsilí.

Za třetí, kazatel musí své povolání upřednostnit stejně tak, jako to dělali apoštolové ve Skutcích 6. Někdy půjde o obtížná rozhodnutí, bude muset např. říci „ne“, když ho někdo požádá o pomoc. Bude si muset vybrat to nejlepší z mnoha dobrých. Bude si muset svůj denní rozvrh naplánovat tak, aby nezanedbával své povinnosti. Ví, že si nemůže dovolit nemodlit se.

Za čtvrté, modlitba se mu stává stejně nezbytnou jako jídlo a spánek. Nemůže bez ní totiž být. Když se nemodlí, stává se slabým a neúčinným. Modlitba musí být centrem jeho bytí.

Modlitba a kázání

Apoštolové se modlitbě odevzdali cele – stejně jako to učinil Kristus při své po-

***Opravdový pastor
a kazatel ví, že
duchovní dílo
trvalého charakteru
je výlučně dílem
samotného Krista.
Proto se modlí za své
posluchače.***

20 ZÁPAS O DUŠI

zemské službě. Věděli, že to není jen pomoc při jejich práci, ale že to je podstatná část služby samotné.

Každý pravý služebník evangelia ví, že je povolán k nemožné a slavné práci - k úkolu kázat Krista ukřižovaného zatvrzelým hříšníkům. Ví také, že stejně jako apoštolové před ním, i on se musí cele odevzdat modlitbě.

◆ *Ale my se cele odevzdáme modlitbě a službě slova. (Sk 6,4)*

Kristovo povolání

Nejprve si ujasněme, že pod „službou slova“ apoštolové rozuměli kázání. Když hovoříme o „slovu“, velmi často tím myslíme Písmo a právě Bible je klíčem k porozumění tomuto verši.

Hlavní téma, kterému se apoštolové věnují, je vědomí, že nesmějí být rušeni od životně důležité činnosti - kázání, a to dokonce ani hodnotnou sociální prací.

Tak je tomu (nebo by mělo být) s každým pastýřem a kazatelem. Je mnoho dobrých věcí, které si činí nárok na náš čas. Existuje bezpočet potřeb, které by měly být naplněny - jak v našich církvích, tak ve světě.

Všechny dny svého života bychom mohli strávit naplňováním těchto potřeb a věnovat tomu velké úsilí. Ale jestliže jsme Kristem povoláni kázat evangelium, pak bychom vážně zanedbávali svou povinnost a zcela bychom minuli své povolání.

Puzení Kristem

To je tedy první důvod, proč se pastýři a kazatelé mají vydávat této službě. Byli k ní povoláni Kristem. Povolal je k tomu- to úkolu a oni nesmí dovolit, aby je od něho cokoliv zdržovalo. Z Nového zákona je nadmíru jasné, že hlavním úkolem

pastýře je kázání. Tomu se musí především věnovat.

Když se někdo odevzdá kázání, projeví se ve způsobu využívání času. Je disciplinovaný? Nesmíme se na disciplínu dívat jako na zákonictví. Ani apoštol Pavel na ni tak nenahlížel (1 K 9,24-27; Ga 5,23).

Kvůli Kristu, který ho ke službě kázání povolal, se pastýř nebo kazatel bude snažit co nejlépe využívat svůj čas. Jinak mu čas uplyne jako voda mezi prsty (Ef 5,16).

Motivací není stoicismus, ale láska ke Kristu a touha poslouchat Ho. Jsme puzeni láskou ke Kristu (2 K 5,14).

Kristova práce

Druhý důvod, proč se pastýř musí svému úkolu odevzdat je, že jde o Kristovo dílo. Není to tak, že když kážeme, tak pokračujeme v díle, které Kristus započal. Sám Kristus pokračuje ve svém díle skrze naše kázání.

On nás nepotřebuje, samozřejmě. Ale milostivě nás ráčí používat, abychom pokračovali v budování Jeho velkolepého díla evangelia. A to je velká výsada.

Dítě se raduje, když může pomáhat svému otci při práci na zahradě nebo okolo domu. Otec ho k té práci nepotřebuje, ale přesto rád pozoruje výraz lásky v očích svého dítěte.

Tak také pastýř a kazatel se vždycky raduje, když ho jeho Pán používá. Právě skrze kázání Kristus pokračuje v díle spásy duší a buduje tak církev a udržuje ji v pravdě, jednotě a lásce.

To si potřebujeme zapamatovat a vzít si to k srdci. Záznaky, znamení a divy nejsou pokračováním tohoto díla. Kristovo dílo nepokračuje ani v organizacích

a strukturách nebo skrze metody a techniky. Kristus pokračuje ve svém díle skrze kázání slova, a tomu se musí kazatelé povolání Kristem plně odevzdat.

Kristův způsob

Další bod se vztahuje ke způsobu, kterým má být dílo kázání vykonáváno. K tomuto tématu by bylo možno říci mnoho, ale já se chci soustředit pouze na jedno – co se má kázat?

Obsah poselství je definován v Matoušovi 28,19–20: „*všechno, co jsem vám přikázal*“, řekl Pán Ježíš. Co to „všechno“ obsahuje? Zde se nacházíme v jiné pozici než apoštolové. Ti měli k dispozici pouze Starý zákon, ne Nový. Ale měli Ducha svatého, který je přímo a neomylně učil, co mají předat dalším (J 14,26).

Ačkoliv i my máme Ducha Kristova, už v nás nepracuje skrze přímé zjevení. Proč ne? Protože všechno, co potřebujeme vědět, je již zjeveno v Novém zákoně, který byl dán, aby doplnil Zákon starý.

My máme k dispozici úplné, dostatečné, neomylné, inspirované a autoritativní Písmo – zjevené slovo Boží. To máme kázat.

Kristovo poselství

Je-li tomu tak, pak kazatel musí „vydat sebe sama“ studiu Písma. Má-li být Písmo obsahem jeho poselství, pak si musí být jist, že ho dobře zná. Musí zapojit svou mysl k pochopení Písma.

Na tom není nic mystického. Porozumění jen tak „nepřijde“ – nedostane se k nám zjevením přímo shůry z nebe do našich srdcí. Samozřejmě, že nic nezmůžeme bez Ducha svatého, ale naše porozumění duchovní pravdě přichází skrze naši mysl. To vyžaduje tvrdou práci. Tady neexistují zkratky.

Nestačí si jen přečíst verš nebo oddíl a rozvinout nějakou myšlenku, která nás osloví. Nestačí jen být tím oddílem nadšený nebo se rozhodnout, jak oslovil mě. Ani nemáme jednoduše předat dál to, co o tom textu řekli jiní. Tohle všechno jsou nedovolené zkratky – a ještě hůř – tak postupuje námezdní dělník, a ne opravdový pastýř. Kazatelův úkol je kázat poselství z textu nebo oddílu, který má před sebou.

Kristův kříž

Co je hlavním poselstvím Písma? Je to „**Ježíš Kristus ukřižovaný**“ (1 K 2,2). Sám Ježíš prohlásil, že všechna Písma svědčí o něm (Lk 24,27.44; J 5,39).

Věříme tomu? Celá Bible, Starý a Nový zákon, není pouze slovo Kristovo, ale mluví o Kristu – o Jeho utrpeních a slávě, která následuje (1 Pt 1,11). Starý zákon není jen kniha historie, zákona a proctví. Hovoří o Kristu. Ukazuje na příchod Mesiáše, který vykoupí svůj lid z jeho hříchů. Mluví o budoucnosti. O době, kdy lidé všech národů budou uctívat Boha v duchu a v pravdě. Proto když kážeme ze Starého zákona, dejme si pozor, abychom tyto kristocentrické pravdy plně vynášeli na světlo.

Kristův Duch

Jestliže tedy máme vykládat Písmo správně, pak ho musíme studovat. Musíme studovat historii a kulturu Starého a Nového zákona a shromažďovat informace o dobovém pozadí.

Musíme rozumět významu slov v jejich kontextu. Jestliže máme možnost naučit se něco z originálních jazyků Písma, tím lépe. Musíme odkrýt způsob zdůvodňování a argumentace v dané pasáži a ujistit se, že naše interpretace

22 ZÁPAS O DUŠI

této pasáže není v rozporu s jinými částmi Písma.

A navíc, to všechno je potřeba dělat s modlitbou o pomoc Ducha svatého, aby osvětlil naše chápání, vedl nás k úsekům Písma, ze kterých máme kázat, a pomohl nám kázání připravit.

Jestliže jsme studovali Písmo, je třeba ho také kázat. Pravdy, které byly z Písma vydolovány, musí být předány – nejdříve samotnému kazateli. Musí kázat sám sobě to, co bude později kázat jiným.

Sám se musí nejdříve naučit to, co chce učit další lidi – ve svém srdci a životě stejně jako ve své mysli. Musí zkoumat sám sebe ve světle Písem, která studuje a podřizovat se jim.

Kázání Krista

Kazateli a pastýři bylo svěřeno poselství. On je chce rozhlásit a doručit ostatním. Na to musí pamatovat, když káže. Nejde o to, aby nějak vyplnil čas nebo zabavil lidi. Je

tu od toho, aby lidem něco pověděl, aby jim ohlásil, co učí Písma – kázal jim Krista. Je Kristem povolán, aby kázal.

To vše ho vnitřně spaluje. UVědomuje si, že nemůže jinak, než kázat toto mocné evangelium milosti. Využívá tedy každé příležitosti ke kázání této slavné zvěsti v církvi i mimo ni, v čase bohoslužby i mimo něj, v rádiu, v novinách, v knihách. Kdekoliv má příležitost, tam káže Krista.

Dílo Kristovo je dílo kříže, kázání Krista tedy nutně obsahuje kázání kříže – kámen úrazu Židům a bláznovství pohanům – ale „*nám, kdo jsme spaseni, je to Boží moc*“ (1 K 1,18).

K tomuto dílu je každý opravdový pastýř a kazatel povolán. Tomuto úkolu se s modlitbou máme „cele odevzdávat“.

– Robert Strivens –

*Předneseno na kazatelské konferenci
nakladatelství Evangelical Press
v Beninu, západní Afrika*

MOUDRÁ RADA PRO KAZATELE

Byl rok 1768. Osmadvacetiletý kazatel jménem Augustus Toplady, který napsal mnoho známých písní (včetně např. „Skálo věků“), tráví odpoledne se starým a ostříleným kazatelem evangelia Brewere, jehož skutečně obdivuje a od něhož se mnoho naučil. Jak si později Toplady zapsal do svého deníku, Brewer mu řekl:

Můj mladý bratře, nemohu skončit bez toho, abych ti připomněl některé věci, které by ti mohly být užitečné ve službě:

1. **Kaž Krista ukřižovaného**, a žij především v požehnání, které plyne z Jeho spravedlnosti, z Jeho obětí a z Jeho přímlov.
2. Na kazatelně **se vyhni všem zbytečným kontroverzím** – kromě přípa-

dů, kdy to téma tvého kázání nezbytně vyžaduje nebo kdyby Boží pravda měla utrpět tvým mlčením.

3. Když vystupuješ na kazatelnu, odlož svou vzdělanost stranou – **snaž se kázat k srdcím lidí**, ne k jejich hlavám.
4. Nesnaž se působit příliš učeně. **Hledej to, co bude k užítku tvým posluchačům**, ne to, kvůli čemu tě budou obdivovat.

Poznámka: Služebníci v církvi, kteří slouží Božím slovem, by si měli vytisknout tyto čtyři jednoduché principy, vložit si je do Bible a připomínat si je před každým kázáním.

– www.gracegems.org –

JAK BY MĚLI KŘESŤANÉ DÁVAT?

Jednou jsem mluvil s mužem, jehož dospělá dcera se stala křesťankou a členkou církve. Sám do církve nechodil, a tak měl mnoho otázek. Jedna z nich byla: „*Co bude muset jeho dcera platit?*“ Ujistil jsem ho, že nemáme žádné poplatky. „*Ale církev přece potřebuje peníze,*“ řekl mi. Vysvětlil jsem mu, že lidé v církvi dávají dobrovolně. „*Takže co by asi měla dávat?*“ Řekl jsem mu, že to je cele na ní. On se mě však snažil dotlačit k přesné částce. Chtěl vědět, kolik dávají jiní lidé. Řekl jsem mu: „*Mnozí křesťané věří, že je dobré dávat okolo deseti procent svého příjmu.*“ Nastalo dlouhé ticho. Moje odpověď byla šokující – zjevně si myslel, že třeba padesát liber ročně bude tak akorát.

Desátky ano, či ne?

Je však deset procent odpovídající částka? Podíváme-li se do Bible, konkrétně do Starého zákona, tak často vidíme, jak Boží lid dával desátky, tedy deset procent svých příjmů. Desátky se dávaly levitům (Nu 18), jejichž zodpovědností bylo dohlížet na svatyni. Levité potom dávali desátek z desátku kněžím – to byla zvláštní skupina levitů, jejichž úkolem bylo vést, vyučovat a vykonávat obřady. Desátek zajišťoval, že Boží dílo bude pokračovat a celé společenství bude prospívat.

Ale desátky nebyly to jediné, co Izraelci dávali. O chudé se měli postarat ostatní, konkrétně členové jejich rodiny (Lv 25,35; Dt 15,7–11). Do stánku nebo chrámu byly přinášeny mnohé oběti, které nesouvisely s desátkou. Můžeme si všimnout také velmi štědrého dávání při různých příležitostech jako např. při stavbě stánku (Ex 35,4–39; 36,3–7).

Většina lidí dnes chápe desátek ve Starém zákoně jako povinnost, protože v případě desátku nešlo o Boží doporučení, ale o Boží příkaz. Nebyla to však povinnost. Nebyl stanoven žádný trest, pokud někdo desátky nedával; ačkoliv

proroci se ozývali, když lidé nedávali desátky. Nebyly však nikdy vymáhány zákonem. V tomto smyslu tedy nelze desátek (ani ve Starém zákoně) chápat jako „daň“. Byla to nezbytná, nicméně dobrovolná dávka. Když lidé přestali odvádět desátky, tak si levité a kněží museli najít „světské“ zaměstnání (viz. Mal 3,8–10).

Bible neříká přesně, proč bylo pro levity vybíráno právě deset procent, nejlepší odpověď však patrně je, že těchto deset procent bylo přesně tolik, kolik potřebovali. Jestliže jedenáct kmenů dávalo deset procent dvanáctému, potom všechny kmény měly přibližně stejně. Jestli nakonec měli levité o něco více, tak to bylo pravděpodobně proto, že měli určité výdaje související s jejich prací.

Takže co se můžeme naučit ze Starého zákona? Za prvé, že desátky byly primárně používány na zajištění Božího díla a ti, kdo sloužili Bohu, sdíleli stejné materiální pozeňání jako ostatní. Za druhé, desátky nebyly to jediné, co Boží lid dával. Za třetí, ačkoliv desátky byly nezbytné, nebyly povinné. Byl to dar, nikoliv daň.

Prýč se starým?

To je všechno pěkné, ale my nemáme levity ani kněze, nemáme ani stánek ani

24 ZÁPAS O DUŠI

chrám. Žijeme v Nové smlouvě, ne ve Staré. Jak se tedy máme dívat na desátky?

Je zde několik obecných principů, které nám mohou pomoci. Ten první je, že nová smlouva je lepší než stará (Žd 7,22; 8,6). Novozákonní věřící jsou „větší“ než starozákonní (Mt 11,11) a budou dělat větší věci, než dělal Ježíš (J 14,12). Bylo by proto nepochopitelné, kdyby novozákonní věřící měli dávat méně štědře než starozákonní. Druhý princip je, že novozákonní věřící jsou svobodnější než starozákonní. Zemřeli jsme zákonu a byli jsme ho zproštěni (Ř 7,4–6). Takže je nemyslitelné, že bychom měli méně svobody než starozákonní věřící.

Podíváme-li se na to, co Bible učí o dávání, tak vidíme, že to naprosto souhlasí s těmito obecnými teologickými principy. Novozákonním vzorem není desátek, ale makedonští, kteří dali ‚nad své možnosti‘ a svou ‚nesmírnou štědrostí‘ popřeli svoji ‚velikou chudobu‘ (2 K 8,1–15; Lk 21,1–4). Ježíš také kritizoval farizeje (Lk 11,42; 18,12), kteří velmi pečlivě dávali maličké desátky z bylin, ale zanedbávali mnohem důležitější povinnosti. Musíme se ujistit, že svým ‚minimem‘ zcela nemíjíme cíl – jako farizeové. Kromě toho Ježíš ukazuje, že ‚synové krále‘ (tento popis patří především Jemu, ale skrze Něj se vztahuje na celou Jeho duchovní rodinu) nejsou povinni platit chrámovou daň (Mt 17,24–27).

Užitečné principy

Nyní nám zbývá už jenom shrnout biblické principy a aplikovat je na sebe.

- Křesťané nejsou povinni dávat desátek ze svých příjmů. Místo toho má být naše dávání obětavé a přiměřené našim možnostem.

- Vedoucí v církvi mají učit, že dávání je nutné a má být pravidelné (1 K 16,1–2), ale nesmí dávání vyžadovat, ani sledovat, kolik kdo dává.
- Pravidelné dávání do církve nezabavuje křesťany povinnosti pečovat o chudé, ani starat se o potřeby lidí v nouzi, ať již jde o lidi v církvi nebo mimo ni.
- Zaměstnanci sboru by měli přijímat spravedlivou mzdu (příjmy levitů byly přibližně srovnatelné s příjmy těch, kdo dávali). Křesťané by měli dávat svému sboru tolik, aby jim byl místní sbor schopen zajistit takovou službu, ze které budou moci přijímat užitek. Deset procent to umožnilo zajistit před třemi tisíci lety. Praktické rady na konci článku vám pomohou přemýšlet o tom, jak by to mělo být v současnosti.

Pouze heretičtí američtí televizní evangelisté slibují, že když jim dáte sto dolarů, Bůh vám to ‚zaplatí zpátky‘ tak, že budete moci zaplatit všechny dluhy a ještě si koupit jachtu. To je drastické pokřivení slavné biblické pravdy, že ‚Bůh... dá vzrůst vaší setbě a rozmnoží plody vaší spravedlnosti. Vším způsobem budete obohacováni...‘ (2 K 9,10–11). Štědré dávání je součástí spravedlivého charakteru a je úžasnou investicí. Štědrosť sama o sobě je odměnou, nikoliv jachta.

Zdá se však, že pro některé lidi není štědré dávání jednoduché. Někteří křesťané poukazují na to, že nemohou dávat štědře, protože by obcházeli Boží princip, který říká, že Bůh miluje radostného dárce. Jaký nesmysl! Jedinou cestou, jak se naučit radostně dávat, je dávat.

Jiní by rádi štědře dávali, ale nespravují rodinné finance a ti, kteří je spravují, nejsou křesťané. Patrně bychom nechtěli okrádat své partnery, ani je klamat. Ale můžeme dávat z toho, co sami spravujeme. Je možné, že nevěřící partner bude chtít být štědřejší, než bychom očekávali, a zvláště v takovém případě, kdy celou věc budeme řešit na modlitbách.

A další se možná budou cítit neschopní nějak zásadně dávat, protože jejich vlastní příjmy nejsou vysoké. Ovšem principy zůstávají. Příklad vdovy v chrámu nebo makedonských křesťanů nám ukazuje, že bychom měli dávat i z vlastního nedostatku. Částka možná bude nižší než částka někoho bohatého, ale s ohledem na touhu našeho srdce to nebude málo. A také to znamená, že relativně bohatý bude muset dávat více, aby ulehčil břemeno chudých.

Pokud nedáváme štědře, trpí tím celé společenství. Kolik církví je slabých jen proto, že někteří jejich členové nedávají dost na to, aby podpořili šíření evangelia. Ale když dáváme, každý z toho má užitek. Hladoví jsou syceni, šíří se evangelium, dárce je obohacen, sbor zakouší požehnání a Bůh je oslaven! *Pane, uč nás štědře a radostně dávat!*

Co můj sbor potřebuje ode mě?

Nemohu vám říci, co od vás potřebuje váš sbor, protože Bible říká, že *„každý musí dávat podle toho, jak se rozhodl ve svém srdci“* (2 K 9,7). Následující otázky vám mohou pomoci rozpoznat, co váš sbor potřebuje, ale jenom vy se můžete rozhodnout, jak budete dávat.

- Podívejte se na výdaje svého sboru. **Zjistěte, zda není nutné něco přidat vedoucím, aby cítili zadostiučinění**

ve své práci. Ujistěte se, že příjmy pastorovy rodiny nejsou menší než příjmy ostatních rodin (pozn. autora: to není případ mého sboru, který je ke mně velmi štědrý). Nyní si představte sbor s ročním příjmem 50.000 liber, který by ovšem potřeboval dalších 10.000 liber na to, aby si mohl dovolit zaměstnat druhého kazatele na částečný úvazek.

- **Spočítejte, kolik je ve sboru rodin, v nichž členové rozhodují o rodinných financích.** Budete mít například padesát členů, kteří představují třicet rodin. Ale v některých rodinách hlava rodiny nechodí do sboru. Takže vám zbude dvacet rodin, s nimiž můžete počítat. Když rozdělíme 60 tisíc, které církev potřebuje na 20 rodin, tak nám vyjdou 3.000 liber na rodinu.
- **Jak z tohoto čísla vypočítáme procenta průměrného rodinného příjmu?** Můžete se podívat na průměrný příjem rodiny udávaný statistickým úřadem – může být vyšší, než si myslíte. Tam, kde já žiju, to je 27.000 liber, ve Wallesu je to průměrně 28.000. Takže 3.000 liber tvoří 10,7 % průměrného příjmu. (Pozn. red.: V naší zemi najdete tyto údaje na www.czso.cz. V roce 2009 je udáván průměrný příjem člena rodiny 140.000,- Kč za rok. A průměrná rodina má v ČR 2,5 člena. Takže vám vyjde cca 350.000,- Kč jako průměrný roční příjem rodiny.)
- **Nyní vezměte toto procento a použijte ho na příjmy vlastní rodiny a vypočítejte částku, která vám pomůže modlit se za to, kolik máte**

dávat. Mějte ale na paměti, že Bůh netouží po tom, abychom počítali své ‚desátky‘ do posledního haléře, abychom si byli jisti tím, že dáváme

přesně takovou částku, kterou ‚požaduje‘.

– Mark Barnes –

Z časopisu *Evangelikálního hnutí ve Walesu*, leden 2010, www.emw.org.uk

VYUŽITÍ PENĚZ V CÍRKVI

Křesťanství není zadarmo. Vždycky to někdo musí zaplatit. Je zcela přirozené, že by to měl být ten, kdo z toho všeho má největší užitek: tedy každý křesťan, každý úd Kristovy církve. Boží slovo nikde nevede církev k tomu, aby používala peníze nebo majetek státu či nevěřících lidí k Boží slávě.

Církev se v tomto světě neobejde bez prostředků na svou existenci. Neměla by však majetek hromadit, ale používat ho na ty účely, které Bůh ustanovil. Církev musí tedy být dobrým hospodářem, správcem. Každý křesťan je konec konců veden k tomu, aby byl dobrým správcem všeho, co mu Bůh svěřil – správcem Boží milosti (1 Pt 4,10), správcem Božích tajemství (1 K 4,1), správcem duchovních darů (Ř 12,3–8), správcem hřiven a talentů (Mt 25,12–30; Lk 19,11–27), správcem své práce a svých financí (1 Te 4,11–12; Ef 4,28). O církvi jako celku platí totéž.

Jak bychom tedy měli v církvi nakládat s finančními prostředky? Existuje něco, čím bychom se mohli řídit? Mohly by nám zde nějak pomoci starozákonní řády ke správě chrámu a chrámové bohoslužby?

Do Starého zákona se v tomto ohledu můžeme dívat pouze z perspektivy některých principů, které se dají přenést do novozákonní doby. Dnes již nemáme chrám, ale církev je Boží chrám (tj. křesťané, místní sbor):

- ◆ *My jsme přece chrám Boha živého. Jak řekl Bůh: ‚Budu přebývat a procházet se mezi nimi, budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.‘ (2 K 6,16)*

- ◆ *[Píšu ti,] abys věděl, jak je třeba si počínat v Božím domě, jímž je církev živého Boha, sloup a opora pravdy.*

(1 Tm 3,15)

Nemáme kněze, ale každý věřící je kněz Krále:

- ◆ *Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu‘, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. (1 Pt 2,9)*

Nemáme levity ani chrámové otroky, ale každý křesťan je služebník a otrok Boží spravedlnosti (Ř 6,18).

Musíme tedy najít nějaký jiný způsob, na jehož základě se budeme rozhodovat o tom, jak v církvi budeme nakládat s penězi. Nejlepší je podívat se na celou věc z perspektivy Božího plánu pro církev. Bůh dal církvi dva hlavní úkoly, které má naplňovat. Je to:

1. Evangelizace všech národů a

2. budování věřících.

Všechny výdaje církve tedy musí být rozdělovány s ohledem na toto poslání.

Nejdůležitějším úkolem církve je evangelizace všech národů, počínaje místem vlastního působení církve (Sk 1,8). Proto by hlavní výdaje každého sboru měly směřovat právě tímto směrem.

Investice církve by měly směřovat nejprve k lidem, a teprve potom k dalším věcem. Tento princip nacházíme opakovaně v Božím slově – člověk je v Božím plánu před věcmi a to by mělo být vidět také v rozpočtu církve.

Pokud je rozpočet církve tvořen převážně výdaji na materiální věci – ať už se jedná o správu budov, pronájmy, pomůcky, zařízení, občerstvení, „provozní náklady“ a jiné podobné věci – je to spíše známka materialismu v církvi nežli opravdového biblického správcovství! Jedinou výjimkou by zde mohly být opravdu malé církve, kde pronájem místností pro shromáždění možná bude tvořit podstatnou část rozpočtu.

Když mluvíme o prostorách ke scházení, nemůžeme si v Písmu nevšimnout skutečnosti, že první církev nevlastnila žádné budovy. Scházela se v domácnostech jednotlivých věřících nebo v pronajatých místnostech. Díky spojení státu a církve v historii a díky dlouhé tradici dnes církve vlastní mnohé věci a nejedná se jenom o místa určená ke scházení a společnému uctívání. V této souvislosti je dobré si všimnout toho, že v zemích, kde nemá církev dlouhou tradici a kde nemá úplnou svobodu ke shromažďování, se křesťané mnohem více scházejí po domech, v kavárnách, klubech, pronajatých místnostech nebo v přírodě.

Ať už je církev malá nebo velká, měla by investovat způsobem, který naprosto jasně odráží poslání, kterým ji Pán na tomto světě pověřil.

1. Podpora starších, kteří se pravidelně věnují kázání a vyučování

◆ *To jen já a Barnabáš si musíme na sebe vydělat? (1 K 9,6)*

◆ *Rozsévali jsme u vás duchovní símě; bylo by snad příliš, abychom sklízeli vaši hmotnou úrodu? (1 K 9,11)*

Na tomto místě je třeba zmínit dvě věci: předně to, že všichni starší, jako dělníci na Boží vinici, mají právo na to, být živi z evangelia (a to ať už je jejich hlavním úkolem pravidelné kázání a vyučování ve shromáždění či nikoliv). Boží slovo říká, že nemají svou práci (a touto prací je míněna jejich služba v církvi) dělat kvůli zisku, ale nezištně (1 Pt 5,2). Nemají tedy tuto práci dělat kvůli penězům, ale mají být za svou práci v církvi placeni.

Druhou stranou mince je skutečnost, že někteří starší přijali jako dar od Pána výsadu financovat svou vlastní službu v církvi, tedy pracovat vlastníma rukama a vedle toho sloužit jako pastýři církve.

Ať je to tak či onak, každý starší (pastor, kazatel) musí být připravený pracovat, aby mohl zaplatit svou službu v církvi, stejně tak jako každý sbor musí být připravený se náležitě postarat o své starší.

2. Podpora těch, kdo pracují na místním misijním poli

◆ *Ale bylo od vás pěkné, že jste mi pomohli v tísní. Vy, Filipští, sami víte, jak to bylo v počátcích evangelia, když jsem se vydal na cestu z Makedonie. Žádná církev se nepodílela na mých výdajích a přijmech, jen vy jediní. I do Tesaloniky jste mi vícekrát poslali na mé potřeby. (Fp 4,14–16)*

Církev ve Filipis existovala jenom krátce a nepatřila mezi velké a bohaté církve, ale chtěla mít podíl na Pánově díle v okolních regionech. Proto velice ochotně podporovala šíření evangelia (viz také 2 K 8,3–5).

28 ZÁPAS O DUŠI

Do této oblasti můžeme zahrnout také potřeby, které souvisejí se shromažďováním církve – pronájem místností, nákup vybavení a zařízení, které je nezbytné pro setkání církve.

Můžeme sem zařadit i další drobné výdaje, které budou souviset s případnou péčí o církevní budovu (rozhodně by to nemělo činit podstatnou část rozpočtu), dále různé pomůcky, prostředky na pomoc chudým a řadu dalších věcí.

3. Zahraniční misie

Ve službě přinášení evangelia dalším národům je celá řada oblastí, do nichž je možné investovat. Tyto výdaje církve by měly směřovat následujícím směrem:

a) Podpora misionářů a jejich rodin - to je asi nejdůležitější věc. V souvislosti s tím nám Boží slovo ukazuje dva důležité principy. První jsme už zmínili – lidé mají vždy přednost před věcmi (a prostředníky nebo organizacemi). Druhý princip je podobný a týká se osobních vztahů – sbor by měl podporovat lidi, které zná, s nimiž je v osobním kontaktu a kteří jsou osvědčení. Přispívá to jak k ochotě členů sboru podporovat takového člověka, tak k zodpovědnému využívání prostředků na straně misionáře.

b) Výdaje, které souvisí s dopravou misionářů na misijní pole.

c) Výdaje na zajištění chodu misijního sboru, dokud zde nevznikne nezávislá církev, která bude sama schopná tyto výdaje naplnit (v této souvislosti si musíme připomenout, že Písmo nikde nestanovuje početní hranici pro velikost sboru, ale často mluví o velké obětavosti jednotlivých křesťanů v místní církvi).

d) Zajištění Biblií a dalších materiálů v jazyce lidí, kterým je misie určena.

e) Náklady na tisk a komunikaci.

f) Fond pro misionáře a jeho rodinu, který bude moci být využit v případě nemoci, stáří, úrazu nebo jiných naléhavých a nepředvídatelných potřeb.

Znovu potřebujeme zopakovat, že Písmo upřednostňuje člověka a nikoliv materiál nebo organizaci. Proto je nejlepší, když podpora je konkrétní, osobní, založená na vzniklém vztahu s misionářem a jeho rodinou (jak to můžeme dobře vidět na příkladu Pavla a církve ve Filipis).

Můžeme také podporovat například rozhlasovou, televizní nebo internetovou evangelizační a misijní službu. Prostřednictvím uvedených médií je dnes možné kázat evangelium v mnoha zemích tisícům lidí, kteří nikdy neslyšeli dobrou zprávu, mezi nimiž dosud není žádná církev.

Dále je možné a vhodné podporovat služby, které se zabývají tiskem a distribucí evangelizační literatury nebo letáků s evangeliem. Kázání Božího slova má úžasné místo v církvi – ve skutečnosti mu patří to nejdůležitější místo. Ale psané slovo (vytištěná kázání, knihy, traktáty) je také velice důležité a má své opodstatnění. Může být používáno opakovaně, lze jej použít při příležitostech, kdy není možné kázat. To znamená soustředit se na služby spojené s překládáním, tiskem a distribucí Biblií nebo jejich částí, traktátů, kázání (napsaných či nahraných) a konečně dobré, skutečně kvalitní literatury (kolik z nás bylo osloveno nějakým dílem našich předchůdců ve víře).

Můžeme směle říci, že pokud každý věřící bude setrvávat v modlitbách, bude obětavě dávat a přinášet sám sebe jako

obět' ke službě Pánu, potom uvidíme návrat takového křesťanství, které tady bylo bezprostředně po Pánově nanebevstoupení. Tehdy se křesťané jednomyslně a nepřetržitě modlili (Sk 1,14), podle svých možností přinášeli peníze do církve a starali se o potřebné (Sk 4,32-37). A s každým pronásledováním ještě více kázali slovo, kamkoliv přišli (Sk 8,4). Jestliže se dnešní křesťanství vrátí zpát-

ky k prvním věřícím, potom můžeme očekávat skutečné Boží pozhnání. Velikou tragédií současnosti je, kolik věřících dovolilo, aby se jejich peníze postavily mezi ně a věrnou službu Pánu.

Pamatujte na slova Pána Ježíše:

◆ *Požehnanější je dávat, než dostávat.*
(Sk 20,35)

- jk -

ZIMNÍ KONFERENCE 2011 – OHLÉDNUTÍ

SOLA FIDE – UČENÍ O OSPRAVEDLNĚNÍ Z VÍRY

Sola fide, Sola gratia, Solus Christus, Sola scriptura, Soli Deo gloria – to jsou výrazy, které shrnují reformační zápas o svobodu člověka v Kristu. Celé Písmo lze vidět jako Zákon a Evangelium – zákon, který má vést člověka k poznání, že je zcela v moci hříchu a není schopen obstát před Svätým Bohem a evangelium, které vede k pokoji a obnovení člověka před Bohem milostí skrze víru. Tak mluví Písmo:

◆ *Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše. (2 Tm 3,15)*

Pět Solas reformace ukazuje, že spása přichází jedině vírou – bez jakýchkoliv skutků člověka, jedině Boží milostí; spásu si nemůžeme zasloužit, jedině skrze Krista – ne nějakého jiného prostředníka, ať už kněze, svatého či Panny; jedině podle Písma – ne na základě mimobiblických učeních o očistci či kupování odpustků nebo dobrých skutků. Chvála za spasení patří jedině Bohu, bez jakéhokoliv nároku na vlastní zásluhy či zásluhy Církve.

Latinské *Sola fide* vyjadřuje *Ospravedlnění jedině vírou*. Martin Luther nazval toto učení článkem, se kterým Církev stojí a padá. Jde o zvěst Písma, která je zcela v protikladu s tím, co hlásají všichni ostatní náboženství světa, v protikladu s myšlením neznovuzrozeného člověka. Pro takového je přirozené ptát se:

„Co musím udělat, abych se zalíbil Bohu?“ Doktríny pěti „Solas“ krátce a výstižně vyjadřují učení evangelia, za které apoštol Pavel vede boj popsany v listech Římanům a Galatským, v nichž bojuje proti přesvědčení, že spása přichází skrze lidské snažení (skutky), v listu Koloským proti prázdným tradicím, v listu Židům proti důvěře v náboženské rituály a jiné prostředníky spásy než je Kristus.

Tento boj za evangelium probíhá již od Pádu a bude pokračovat až do příchodu Ježíše Krista Krále. Neznovuzrozený člověk potřebuje slyšet zvěst evangelia, ne zvěst lidských představ o tom, jak dojít spasení u Boha!

Reformátoři nevymýšleli filosofické spekulace, proč zrovna takto Bůh jedná

30 ZÁPAS O DUŠI

a zda mohl jinak, ale soustředili se na pochopení biblického učení a na jeho vyjádření. A v tom je nám reformace a reformátoři vzorem – hledali v Písmu, co Bůh zjevil lidem o cestě spásy. Nehledali v moudrosti své doby, v lidských tradicích, ve filosofických směrech umně vytvořených lidským důvtipem, ale v Písmu, které Bůh svěřil lidem, aby jim dal poznat jedinou cestu do Jeho království. Písmo o sobě dosvědčuje, že pochází od Boha:

◆ *Toho si buďte především vědomi, že žádné proroctví v Písmu nevzniká z vlastního pochopení skutečnosti. Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Duchu svatého mluvili lidé, poslaní od Boha. (2 Pt 1,20–21)*

Lidé spekulují o Písmu, ale reformátoři Písmo vykládají.

1. Proč potřebujeme ospravedlnění?

Písmo nám zjevuje dvě skutečnosti: 1. lidský hřích, který je přítomný ve všech lidech a 2. Boží soud, kterému se nikdo nemůže vyhnout.

Pán Bůh soudí podle svých dokonalých měřítek každého člověka, o každém ví vše, nic nelze zatajit či schovat.

◆ *Není tvora, který by se před ním mohl skrýt. Nahé a odhalené je všechno před očima toho, jemuž se budeme ze všeho odpovídat. (Žd 4,13)*

◆ *Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy. (Ř 3,23)*

◆ *Nastane den, kdy Bůh skrze Ježíše Krista bude soudit podle mého evangelia, co je v lidech skryto. (Ř 2,16)*

Jestliže jsme všichni přestoupili Boží zákon, jsme hříšníci, morálně zvrácení a duchovně mrtví, JAK můžeme obstát před svatým Bohem? Vždyť Bible svědčí, že jsme pod Božím hněvem! Před Jeho

svatostí žádný hřích neobstojí! Nemáme naději!

Přesně takový zápas podstupoval Martin Luther, jeden z těch, kteří zažehli oheň reformace.

Lutherův zápas začal, když zatoužil mít pokoj s Bohem. Celý život ho vyučovali, že musí být poslušný, aby dosáhl spasení. Byl přesvědčen, že si musí naklonit Krista svými dobrými skutky, svou snahou, a tak snad udobří Boží hněv. A tak se stal dobrým mnichem, který poslušně plnil vše, co měl: modlitby, posty, vyznávání hříchů atd. Dělal to s nadšením, ale pokoj s Bohem nepřicházel. Jeho touha potěšit Boha svými činy ho dovedla až na Pilátovy schody v Římě. Vkleče stoupal vzhůru a na každém schodu se modlil Otčenáš, vždyť mu slíbili, že za každý schod má odpuštěno sedm let v očistci. Na třicátém osmém schodě mu však v uších zaznělo:

◆ *Spravedlivý bude živ z víry. (Ř 1,17)*

To Pán zasvětil novými paprsky milosti do Lutherovy mysli.

Trvalo ještě roky, než Luther dospěl k plnému pochopení učení o ospravedlnění jedině vírou. Porozuměl z Písma, že jeho hřích je před Bohem tak hrozný, že ho žádná lidská snaha nemůže ospravedlnit. Teď však přišlo evangelium s ujištěním: „*činiš pokání, tvé hříchy jsou odpouštěny, věříš v Krista, který byl ukřižován kvůli tvým hříchům.*“

◆ *On toho, který byl bez hříchu, učinil hříchem kvůli nám, abychom se my v něm stali Boží spravedlností. (2 K 5,21 B21)*

Spravedlnost Boží z Římanům 1,17, která kdysi Luthera naplňovala nenávistí, protože ji nemohl naplnit, se nyní pro jeho duši stala nevýslovně sladkou.

Každý člověk potřebuje být smířen s Bohem. Nalháváme si, že před Bohem obstojíme tak, jak jsme – to je neznalost Božího charakteru a Jeho standardů! Kolikrát vám krvácelo srdce, když jste mluvili se svými milými a oni řekli: „*Já nepotřebuji žádné odpuštění, můj život je celkem v pořádku, udělal jsem něco špatného, ale i dobrého a Bůh to všechno ví. Bude to v pořádku.*“ Jak tragická jsou taková slova! Neznáme svatost Boží.

Abychom porozuměli ospravedlnění, musíme nejprve přijít usvědčení z vlastního hříchu. Musím poznat Zákon, abych našel milost.

2. Co znamená ospravedlnění vírou?

Co znamená ospravedlnění jedině vírou, to se musíme učit od Ježíše. V podrobnostech nám jeho význam objasňuje apoštol Pavel. Ačkoliv Ježíš nikde explicitně neučinil prohlášení týkající se ospravedlnění z víry, můžeme vidět v Jeho kázáních evangelia, že ospravedlnění jedině vírou je centrem Jeho učení. Např. Jeho prohlášení:

- ◆ *Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života. (J 5,24)*

Pán Ježíš ukazuje, že pro obdržení věčného života není nutno podstoupit žádný náboženský rituál či svátost nebo projít očištěním. Zločinec na kříži vedle Ježíše je klasickým příkladem.

- ◆ *Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“ Tu ho ten druhý okřikl: „Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen k stejnému trestu. A my jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic*

zlého neudělal.“ A řekl: „Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“ Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“

(Lk 23,39–43)

V následujícím textu vidíme ukázkový příklad Ježíšova učení o ospravedlnění. Takto ospravedlňuje Ježíš:

- ◆ *Těm, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství: „Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili; jeden byl farizeus, druhý celník. Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: ‚Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník. Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.‘ Avšak celník stál docela vzadu a neodvážil se ani oči k nebi pozdvihnout; bil se do prsou a říkal: ‚Bože, slituj se nade mnou hříšným.‘ Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen.“ (Lk 18,9–14)*

Posluchači museli být v šoku! Ti, kteří byli považováni za příklad spravedlnosti, protože se zdálo, že naplňují všechna nařízení Zákona, farizeové, jsou najednou mimo hru! Ospravedlněný odchází ten, který se vírou upnul na Boží milost.

Ospravedlnění – to je Boží prohlášení. Celníkově ospravedlnění bylo dílem okamžiku. Nebyl zde žádný očištěný proces, který by trval nějakou dobu – on „se vrátil domů ospravedlněn“. Ne proto, že by cokoliv vykonal, ale proto, že něco bylo vykonáno pro něj. Celník věděl, že si sám nemůže nijak pomoci, jeho dluh vůči Bohu byl větší, než jaký by kdy mohl

32 ZÁPAS O DUŠI

zaplatit. Jediné, co mu zbývalo, bylo činit pokání a prosit o milost.

Ospravedlnění – jediné vírou. Celník se vrátil domů ospravedlněn a nemusel činit žádné skutky, ani vykonávat rituály, ani si ospravedlnění nemusel nějak vysloužit. Byl ospravedlněn jediné skrze víru. Vše nezbytné pro jeho vykoupení a očistění od hříchů již bylo učiněno (v čase bude) Kristem. Vidíme zde kontrast mezi farizejem, který se snažil učinit ze sebe člověka pro Boha přijatelného, a celníkem, kterému bylo jasné, že nemá nic, co by mohl Bohu dát. Ať se farizeus snažil, jak jen mohl, ospravedlněn domů neodešel.

Ospravedlnění – je skrze připočtenou spravedlnost. Ježíš říká:

◆ *Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.*
(Mt 5,20)

Farizeové byli zosobněním dodržováním Zákona, co víc může člověk ještě udělat? A najednou je tu celník, zloděj a hříšník, který byl ospravedlněn. Jak to? Nabízí se nám jediné vysvětlení: obdržel spravedlnost, která nebyla jeho. Spravedlnost mu byla připočtena skrze víru:

◆ *... abych získal Krista a nalezen byl v něm nikoli s vlastní spravedlností, která je ze zákona, ale s tou, která je z víry v Krista – spravedlností z Boha založenou na víře.* (Fp 3,9)

Bůh prohlásil celníka za spravedlivého, připočetl mu Kristovu spravedlnost, jeho vlastní nespravedlnost mu odpustil a vysvobodil ho ode všeho odsouzení. On teď stojí před Bohem na základě dokonalé spravedlnosti, která mu byla při-

počtena. To je evangelium – ospravedlnění z víry, které je stejné od pádu v Eden až dodnes.

◆ *Bůh učinil to, co bylo zákonu nemožné pro lidskou slabost: Jako oběť za hřích poslal svého vlastního Syna v těle, jako má hříšný člověk, aby na lidském těle odsoudil hřích.* (Ř 8,3)

Kalvín k tomu poznamenává:

Bůh nás přijímá do své přízně, prohlašuje za spravedlivé, což obsahuje jak odnětí hříchů, tak i přičtení Kristovy spravedlnosti.

Dochází tady k určité záměně. Syn Boží přišel z nebe, aby s námi sdílel slávu Boží.

◆ *On toho, který byl bez hřichu, učinil hříchem kvůli nám, abychom se my v něm stali Boží spravedlností.*

(2 K 5,21; B21)

Ježíš vzal na sebe naše hříchy a učinil je svými a vzal svou spravedlnost a učinil ji naší. Naše hříchy byly přičteny Kristu. Proto na kříži nesl Boží hněv a veškerý Boží hněv byl obrácen proti Němu.

Skrze tuto Kristovu ctnost je Jeho spravedlnost naše, takže je nám odpuštěno, jsme přijati a je nám dán status spravedlivého člověka. Luther tuto záměnu popisuje takto:

Kristus byl učiněn největším hříšníkem, který kdy žil. Je to pro vás urážka? Ten krásný, svatý, milý Ježíš. A najednou je učiněn tím největším zlodějem, nejhorším vrahem a násilníkem. Lhářem, podvodníkem a smilníkem. A to všechno pro nás!

Dávno před Kristem o tom mluvil prorok Izajáš.

◆ *... Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha*

a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel. Byl zadržen a vzat na soud. ... „Můj spravedlivý služebník získá spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme. Proto mu dám podíl mezi mnohými a s četnými bude dělit kořist za to, že vydal sám sebe na smrt a byl počten mezi nevěrníky.“ On nesl hřích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných. (Iz 53,1–12)

Jakým způsobem Bůh uskutečňuje ospravedlnění hříšníka?

3. Způsob ospravedlnění:

JEDINĚ VÍROU!

Ježíšova zástupná smrt je jediný základ našeho spasení a jediné vírou jej přijímáme. Víra je vědomé uznání naší vlastní nespravedlnosti před Bohem. Víra se na tomto základě upíná na Krista jako na naši spravedlnost a vede k důvěře v biblické zaslíbení věčného života těm, kteří věří. Víra je živý vztah s Kristem – není zaměřená do nitra člověka, ale na Krista.

Víra musí být nahlížena jako něco, co samo o sobě nemá žádnou hodnotu. Tu získává jediné ve vydání se Kristu. Jednoduše nalézá jedinou naději mimo sebe sama (člověk) v osobě a díle Krista. V žádném případě není původcem ani základem ospravedlnění. Je nástrojem ospravedlnění, a ne jeho podmínkou. Nejsme zachráněni, protože věříme, ale

pro to, v co věříme. Vidíte ten rozdíl? Jsme zachráněni kvůli objektu naší víry, jejímu cíli – Ježíši Kristu.

V jádru problému leží otázka: „Je víra skutkem člověka, nebo je to dar Boží?“

◆ *Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět.*

(Fp 1,29)

◆ *Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. (Ef 2,8–9)*

Kdyby byla víra podmínkou spásy (tzn. za zásluhu), pak by došlo k překroucení evangelia. Bůh by nás omilostnil na základě naší víry. Bůh však nepřijímá nikoho, kdo nemá dokonalou víru. Ta naše je vždy dokonalosti vzdálená. To by nás Pán nemohl přijmout. Je vaše víra dokonalá?

B. B. Warfield to vyjádřil následovně:

Víra odvozuje svou hodnotu z objektu víry, tzn. z Ježíše Krista. Spasitelná moc víry tak neleží v ní samotné, ale ve všemohoucím Spasiteli, na kterém závisí. Není to tedy víra, co zachraňuje, ale víra v Krista. Přesněji, není to ani víra v Krista, co zachraňuje, ale je to Kristus, který zachraňuje skrze víru.

◆ *Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlnováni zadarmo jeho milostí vykoupěním v Kristu Ježíši. Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří. Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy. Svou spravedlnost*

34 ZÁPAS O DUŠI

prokázal i v nynějším čase, aby bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše.

(Ř 3,21–26)

Ospravedlnění není nikdy na základě víry, tedy proto, že **máme** víru (proto nás Bůh omilostní), ale vždy SKRZE víru v činy jejího objektu: Krista.

Ospravedlnění je Boží prohlášení, že hříšníkům, kteří věří v Krista, je plně odpuštěno, jsou zcela zproštěni obžaloby a veškeré viny a stojí před Bohem v právním postavení spravedlivých, na základě toho, co Bůh učinil v Kristu Ježíši.

4. Útoky a hereze

Co je evangelium evangeliem, podnikají jeho nepřátelé útoky na tuto pravdu. Zmíníme dva nejčastější.

a) antinomianismus

Už v časech reformace, stejně jako dnes, tento názor říká: „Ano, byl jsem ospravedlněn skrze víru v Ježíše Krista a tak jsem to u Boha vyhrál.“ Ale na životě takového člověka se jeho víra nijak neprojevuje. Žije, jako by Boha nikdy nepoznal. Zní nám to povědomě. Na tento názor reagoval už i apoštol Pavel:

- ◆ *Co tedy máme říci? Že máme dále žít v hříchu, aby se rozhojnila milost? Naprosto ne! Hříchu jsme přece zemřeli – jak bychom v něm mohli dále žít?*

(Ř 6,1–2)

Tam, kde byla člověku připočtena Kristova spravedlnost, se tato událost projevuje v životě křesťana:

Nese ovoce Ducha svatého:

- ◆ *Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. Proti tomu se zákon neobrací.*
(Gal 5,22–23)

Posvěcuje se:

- ◆ *Usilujte o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo nespasí Pána. (Žd 12,14)*

Koná skutky víry:

- ◆ *Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá. (Jk 2,17)*
- Nesmíme zaměnit víru se skutky, které z ní vycházejí, za skutky, které by tuto víru způsobily.

b) římský katolicismus

Svou současnou pozici definovali římsktí katolíci na Koncilu v Tridentu (1545–1563) jako reakci na protestantské pojetí ospravedlnění.

Ospravedlnění vidí jako proces, v jehož průběhu je hříšník UČINĚN spravedlivým. Nejde tedy jen o odpuštění hříchů, ale i o vnitřní posvěcení a obnovení člověka. Trident tvrdí, že nástrojem ospravedlnění není víra, ale „svátost křtu“. Při křtu Bůh udělí hříšníkovi do srdce milost, která se projeví lidskou spravedlností. Tato spravedlnost musí být neustále v životě zlepšována, posléze i v očistci. Pokud člověk zhřeší, musí projít svátostí pokání a vyznání hříchů, aby proces mohl pokračovat. Na základě takto vypěstované spravedlnosti nakonec Bůh člověka k sobě přijme.

Písmo však nic takového neučí, ba dokonce nazývá takový způsob ospravedlnění, založený na snaze člověka, jako „jiné evangelium.“

- ◆ *Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost. Vždyť i David prohlašuje za blahoslaveného člověka, jemuž Bůh připočítává spravedlnost bez skutků. (Ř 4,4–6)*

Apoštol Pavel si je vědom tohoto pokušení a tak zdůrazňuje:

- ◆ *A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista a nalezen byl v něm nikoli s vlastní spravedlností, která je ze zákona, ale s tou, která je z víry v Krista – spravedlností z Boha založenou na víře. (Fp 3,8–9)*

Podle Písma je posvěcení důsledek ospravedlnění, ne jeho podmínka. Ti, kdo věří, že dostali Kristovu spravedlnost, obdrží její ovoce – království Boží. Ti, kdo věří ve svou spravedlnost či Kristovu smíchanou se svou vlastní, obdrží také ovoce takové víry – vše ostatní, jen ne dokonalé království Boží.

Není třeba se bát nějaké organizace, která někoho proklíná (Trident), ale je třeba se bát prokletí samotného Boha:

- ◆ ***Jak jsem právě řekl, a znovu to opakuji: Jestliže vám někdo hlásá jiné evangelium než to, které jste přijali, budiž proklet! (Ga 1,9)***
- ◆ *Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty! ‚Kdo poznal mysl Hospodinovu a kdo se stal jeho rádcem?‘ ‚Kdo mu něco dal, aby mu to on musel vrátit?‘ Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno! Jemu bud sláva na věky. Amen. (Ř 11,33–36)*

– Jan Suchý –

SOLI DEO GLORIA – POUZE BOHU SLÁVA

Hezký dobrý den přeji vám všem, zúčastněným na této 2. Zimní konferenci Zápasu o duši a Poutníkovy četby. Je mou výsadou promluvit na tak mocný námět, jakým je Boží sláva.

Bůh si mne na věčnosti, bezpodmínečně, vyhlédl, ačkoliv jsem Ho nehledal. Přivedl mne k sobě na podzim roku 1978. Jeho neomezenou Slávu, jež náleží jenom Jemu, jsem však chabě počal chápat teprve po 18 letech, někdy v roce 1996. Dodnes je mi, a troufám si říci, že i vám, Jeho opravdová sláva skryta. Nikdy ji plně neobsáhneme! Bible se zmiňuje o Jeho slávě asi ve 300 verších. To jistě není zanedbatelné.

Omlouvám se za následující delší úvod. Co slovo *sláva* vlastně znamená? Obvykle, když dva řeknou totéž, není to totéž. Jazyk je plný idiomů a obrazů, proto je tak nepřesný a křehký, proto

dochází tak často k nedorozumění. Kromě toho většina jazyků vyjadřuje tutéž ideu (podstatu) jiným obrazem, jiným jazykovým odstínem. Např. čeština otvoru ve stěně říká *okno*, aby se okem dalo oknem vidět ven. Angličtina otvoru ve stěně říká *window*, aby mohl procházet vítr (*wind*), aby otvor sloužil větrání. Španělština už otvoru ve stěně přímo říká *ventana*, neboli „ventilátor“... Stejný otvor ve stěně, přesto jiný filozofický pohled na vyjádření téhož. Tu křehkost a nedoslovnost jazyka dobře uvidíme např. v tom, že anglické jméno pro operační systém *Windows* je svým způsobem logický nesmysl, protože z obra-

36 ZÁPAS O DUŠI

zovky na vás žádný vítr (wind) nefouká. České slovo *Okna* by bylo nesrovnatelně logičtější, protože okny na obrazovce se okem dívám do různých počítačových aplikací. Navzdory jazykové nelogičnosti všichni uživatelé, ať mluví kterým-koliv jazykem, jménu *Windows* dobře rozumí. Proto v jazykových obrazech nehlédáme logiku, ale vnitřní pochopení.

Podobné je to i se slovem *sláva*. „Progugloval“ jsem se v několika jazycích na tolik jazykových obrátů základního principu pojmu *sláva*, až jsem se začal obávat, že slovu *sláva* naprosto přestávám rozumět.

Ve starozákonní hebrejštině je *sláva kabod* — toto slovo je odvozeno od váhy. Tedy česky znamená *váznost, tíha, tíže, velikost, síla, hustota, hmotnost* atd. Úplně stejné slovo jinde ve Starém zákoně znamená *důležitost, čest* nebo *výsost*.

Řecký text překládá *kabod* slovem *doxa* — toto slovo původně znamená *posouzení, úsudek, rozsudek*, tedy rozšířeně *dobrou pověst, dobré jméno* nebo *čest*. *Ortho* je pravý, tedy *ortodoxie* je *pravé posouzení, pravá pověst* nebo *pravá sláva* atp. Augustin shrnul tyto slovní koncepce *slávy* do latinského *clara notitia cum laude* — *jasné, slavné, hlasité, zvukné poznání s chválou*.

C.S. Lewis vymezil pojem *sláva* na dvě anglická slova (1) *fame* a (2) *luminosity*.

(1) Lewisovo anglické *fame* je z latinského *fama* což znamená *řeč, pověst jména, zpráva, úsudek, vážnost, úcta*. *Famózní* znamená *skvělý* nebo *proslulý, ten, o kterém se povídá*, zkratka *slavný*, o kom se povídají slova. (Když letí *fáma*, tak jde o řeči — spíše nepravdivé). Anglické *fame* se do češtiny překládá

jako *sláva, proslulost, věhlas*. A jsme u kořene věci. Česká *sláva* má kořen ve slově *slovo*. Kdo je slavný, o tom věhlasně hlasem vydáváme slova, proto je proslulý, má jméno, je famózní a sloutný. *Famózní* znamená *skvělý* nebo *proslulý, ten, o kterém se povídá*. Všimněme si:

◆ *Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. (J 1,1)*

Slovanské jazyky mají mezi výrazy *slovo* a *sláva* kořenovou příbuznost — to je úžasné! Navíc, slova se vyslovují hlasem. Slovanský *hlas, hlasovat* atd. nebo *golos* je spřízněn s řeckým *glossa*, což znamená jazyk. Od toho máme nejen anglické slovo *glossary*, což je slovníček, ale také vše, co se jako vlhký jazyk leskne; třeba ledovec – *glacier* – nebo česká *glazura*. To jsou výrazy velmi blízké zářivosti.

(2) Lewisovo anglické *luminosity* znamená *svítivost, zářivost* a pochází z latinského *luminosus*, což znamená *světlý, jasný, zářivý*. V angličtině je toto slovo pro svou *lesklost*, podle Webstera, blízce spřízněno se slovem *glorious*, což je latinská *gloria*, neboli *sláva*.

A nyní, když jsme si již dostatečně objasnili nebo spíš zamžili pojem *sláva*, přistupme k našemu tématu: „*Jedině Bohu sláva*.“ Písmo jasně učí, že Bůh je ve všem, ve viditelném i neviditelném vesmírném stvoření, naprosto svrchovaný. On je počátek i konec všeho, co je. Nic nestojí mimo Jeho svrchovanou vůli. Všechno ovládá svou mocí. Smyslem lidského bytí, není soustředěnost na uspokojování pěti smyslů. Smyslem života je oslavovat Boha:

◆ *Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno! Jemu buď sláva na věky. Amen. (Ř 11,36)*

Když jsem své tetě řekl, že Bůh tvořil pro sebe, aby byl navěky oslavován, tak mi řekla: „*To je tedy pěkný sobec!*“ Teta nechápala, že sobectví je podmíněno nejméně dvěma padlými jedinci stejného druhu, aby jeden mohl uzurpovat dobré věci druhému, k nimž jistě patří sláva a zásluha. Bůh „technicky“ nemůže být sobecký, protože je svatý, výhradní, tedy svrchovaný jedinec jednoho druhu, bez vymezení počátku a konce všech vlastností svého výlučně svébytného, proto věčného Božství:

- ◆ *Sdělte to dál, přiblížte se! Jen ať se poradí spolu. Kdo to od pradávna ohlašoval? Kdo to oznamoval předem? Cožpak ne já, Hospodin? **Kromě mne jiného Boha není! Bůh spravedlivý a spasitel není mimo mne.** (Iz 45,21)*

Proto všechno, co tvoří a dává tvorstvu, je kvůli Němu, pro Něho a pro Jeho slávu. Vždyť přece:

- ◆ *Všechno povstalo skrze ně [Slovo – Ježíše Krista] **a bez něho nepovstalo nic, co jest.** (J 1,3)*

Už jen z důvodu exklusivního, neomezeného bytí Boha; a díky Jeho výhradní tvořivé práci, včetně stvoření nového, spaseného člověka v Ježíši Kristu, by se měl následující odkaz Ducha svatého:

- ◆ *Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno činite **k slávě Boží.** (1 K 10,31)*

stát přesvědčením a smyslem života každému, kdo opravdově věří, že jej Kristus na kříži očistil od hříchu, uloupil ze Satanova domu otroků a vykoupil Bohu (Ef 2,1–2; Mk 3,27; Zj 20,1–3 atd.). Jsem přesvědčen, že si při každém jídle a pití máme v Duchu Božím připomenout poslední Pánovu večeři. Abychom

žili tělesně – aby naše duše byla propojena s tělem, musíme jíst a pít. Téměř všechno jídlo pochází ze smrti organismů, které stvořil Bůh – zvířat a rostlin. Abychom žili duchovně – aby náš duch byl propojen s Duchem Božím – musíme jíst tělo a pít krev Pána Ježíše Krista, musíme se jím duchovně, bez přestání živit, musíme jíst, pít a duchovně trávit Jeho biblické slovo k Jeho slávě:

- ◆ *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v posledním den. ... Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. (J 6,54.56)*

At' tedy jíme či pijeme či cokoli jiného děláme, všechno činíme k slávě Boží, protože nejsme svébytní ani tělesně, ani duchovně. V obou oblastech sajeme svůj život ze smrti jiných. Tak hrozná jsou důsledky našeho hříchu, tak úžasná je spása, kterou máme v našem jediném Bohu, Ježíši Kristu. Tak úžasná je Jeho sláva, pro kterou jsme si výše uvedli tato synonyma (souznačná slova):

*vážnost, tíha, tíže, velikost, síla, hustota, hmotnost, důležitost, čest, výsost, posouzení, úsudek, rozsudek, dobrá pověst, zvukně poznání s chválou, řeč, zpráva, úcta, proslulost, věhlas, slovnutnost, skvělost, jasnost, zářivost, světlost, famóznost, prostě hlásání slov – ano to všechno zahrnujeme do českého slova *sláva*.*

Podívejme se na jeden z nejúžasnějších úseků starozákonního Písma. Nejprve si jej přečteme v celku:

- ◆ *Nic jsi neslyšel, nic jsi nepoznal, tvé ucho předtím nic nezaslechlo. Vím, že jsi věrolomník věrolomný, říká se ti přece nevěrník už ze života matky; zdržoval jsem svůj hněv pro své jméno, **pro***

38 ZÁPAS O DUŠI

svou chválu jsem se kvůli tobě krotil, nevyhladil jsem tě. Hle, přetavil jsem tě, ne však jako stříbro, vyzkoušel jsem tě v tavící peci utrpění. Kvůli sobě, kvůli sobě samému to dělám. Což smí být mé jméno znesvěceno? Svou slávu niko-

mu nedám. Poslouchej mě, Jákobe, Izraeli, můj povolání. Já, já jsem ten první, já jsem i poslední. Ano, moje ruka založila zemi, má pravice nebesa rozvinula; zavolám-li na ně, stanou tady spolu.

(Iz 48,8–13)

Izajáš je opravdu velký prorok. Pojdme a podívejme se na text trochu blíže:

◆ **(8)** *Nic jsi neslyšel, nic jsi nepoznal, tvé ucho předtím nic nezaslechlo. Víím, že jsi věrolomník věrolomný, říká se ti přece nevěrník už ze života matky;*

Zde Hospodin mluví k celému Abrahámovu, Izákovu a Jákobovu potomstvu. Potažmo i k nám, protože jsme duchovním Abrahamovým potomstvem. My, kdo jsme v Kristu, bez ohledu na etnický původ, jsme ti praví židé, ti praví Jákobovi potomci:

◆ *Pravý žid je ten, kdo je jím uvnitř, s obřízkou srdce, která je působena Duchem, nikoli literou zákona. Ten dojde chvály ne od lidí, nýbrž od Boha.* (Ř 2,29)

Než jsme se stali pravými židy, nic jsme neslyšeli, nic jsme neznali, naše ucho bylo hluché, ze života matky jsme byli věrolomníci, odrodili jsme se hned při početí v matčině lůně (viz Ž 58,4). O spasení skrze jedinou, zástupnou oběť Boha samého – Ježíše Krista – se nám nemohlo ani zdát, ani na mysl nemohlo přijít:

◆ *Ale jak je psáno: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“*

(1 K 2,9)

Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, byl Spasitel Ježíš Kristus! Co může být *vážnější, větší, důležitější, čestnější, co může mít lepší pověst, proslulost, zář, lesk, o čem se mají více pronášet slova, než o Boží slávě ve spasení,*

o stvoření nového člověka v Kristu.

◆ **(9)** *Zdržoval jsem svůj hněv pro své jméno, pro svou chválu [slávu] jsem se kvůli tobě krotil, nevyhladil jsem tě.*

Zde si musíme uvědomit, že kdyby Bůh nezdržoval svůj svatý hněv, mohl padlé lidstvo vyhladit hned po Adamově pádu. Mohl vyhladit celý židovský vyvolený národ, aby se v něm nemohl narodit Spasitel — a bylo by to spravedlivé a svaté. Bůh ale tvoří tak, aby mu celá historie přinesla co nejvíce slávy. Ustanovil Spasitele, pro sebe, *pro své jméno, pro svou chválu.*

◆ *Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu.* (Iz 43,25)

Prorokům bylo jasné, že základ Boží milosti stojí jen a jen na jménu Boha, na Jeho slávě a na nikom jiném. Naše spása nebyla podmíněna nějakou naší „pomilováníhodnou“ vlastností, kterou bychom se Bohu zalíbili; jsme spaseni, protože nás Bůh spasil kvůli sobě.

◆ *Hle, přetavil jsem tě, ne však jako stříbro, vyzkoušel jsem tě v tavící peci utrpění.*

Bůh ale tvoří tak, aby mu celá historie přinesla co nejvíce slávy. Ustanovil Spasitele, pro sebe, pro své jméno, pro svou chválu.

Bůh svůj lid, což jsou dnes všichni v Kristu, zoceluje utrpením, které má nejrozličnější formu a intenzitu. Žádný pevný křesťan se nemůže výchovnému utrpení vyhnout.

◆ *Koho Pán miluje, toho přísně vychovává, a trestá každého, koho přijímá za syna. (Žd 12,6)*

Proč nás nebeský Otec spasil a proč nás přísně vychovává utrpením? Odpověď je jednoznačná:

◆ ***Kvůli sobě, kvůli sobě samému to dělám. Což smí být mé jméno znesvěceno? Svou slávu nikomu nedám.***

Samozřejmě jsou různé slávy, nebeská tělesa mají jinou slávu než pozemská. Sláva přirozeného těla je propastně jiná než sláva duchovního těla atd. Toto jsou všechno „stvořené slávy“ a jsou ve všem naprosto závislé na jedinečné a původní Boží slávě. Boží sláva, o kterou se Bůh nebude s nikým dělit, je naprosto jiné kvality, než všechny slávy stvořených viditelných a neviditelných těl a těles. Jeho sláva není ničím podmíněna. Je svébytná a nestvořená. Proto se nebude s nikým dělit o svoji slávu, která je viditelná v celém stvoření, především ve stvoření nového duchovního, spaseného člověka v Pánu Ježíši Kristu:

◆ *Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pomínulo, hle, je tu nové! (2 K 5,17)*

K našemu duchovnímu vzkříšení, spasení, jsme nepřispěli ničím. Je to Jeho jednostranná (monergická) práce, Jeho sláva. Tu dokazuje a potvrzuje největší dar, dar víry v Ježíše Krista.

◆ *Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti.*

Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost. (Ř 4,4–5)

Víra není příčina spasení, víra je důsledek spasení. Kdyby byla i jen částečnou příčinou spasení, potom by se Bůh o slávu spasení, o slávu stvoření nového člověka v Kristu, musel dělit s člověkem. Izajáš nás ale dále utvrzuje ve svrchované Boží slávě, Bůh je alfa i omega a všechna písmena mezi nimi:

◆ ***(12) Poslouchej mě, Jákobe, Izraeli, můj povolovaný. Já, já jsem ten první, já jsem i poslední.***

Bůh je zdroj všeho, co jest. On má přece prvenství ve všem.

◆ *Jsi hoden, Pane a Bože náš, přijmout slávu, čest i moc, neboť ty jsi stvořil všechno [viditelné i neviditelné] a tvou vůli všechno povstalo a jest. (Zj 4,11)*

Je to přece On, kdo má slavné prvenství v našem spasení; je to On, kdo ustanovil na věčnosti slavnou spásu skrze obět Pána Ježíše Krista; je to Jeho slavné rozhodnutí, které nás přitahuje ke kříži:

◆ *A řekl: „Proto jsem vám pravil, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce [ve 44. verši – jestliže ho nepřitáhne Otec].“ Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili. (J 6,44)*

Je to On, kdo v nás působí, že konáme takové skutky, které se mu líbí. Nemysleme si, že dobré skutky vyvěrají z nás:

◆ *Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí. (Fp 2,13)*

Myslíme si někdo, že máme tak pevnou vůli, abychom se po zbytek života udržovali ve víře? Na to nemá nikdo z nás.

40 ZÁPAS O DUŠI

Boží sláva je v Ježíši Kristu, skrze něhož je naše spasení:

- ◆ **Sláva tomu, který má moc upevnit vás ve víře podle mého evangelia a podle zvěsti Ježíše Krista: v ní je odhaleno tajemství [Kristus], které od věčných časů nebylo vysloveno, nyní je však zjeveno prorockými Písmy a z příkazu věčného Boha stalo se známým mezi všemi národy, aby je poslušně přijali vírou. Jedinému moudrému Bohu buď skrze Ježíše Krista sláva na věky věků. Amen. (Ř 16,25–27)**

Prosím za prominutí, musím se opakovat. Jeho nejvyšší sláva je ve stvoření nového člověka, Bůh je nejvíce oslaven ve svém těle, chrámu, církvi. Pán Ježíš před ukřižováním se modlil:

- ◆ *Za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji; a všechno mé je tvé, a co je tvé, je moje. V nich jsem oslaven. (J 17,9–10)*

Boží totální, absolutní, mocná sláva není jen v neviditelném světě; Jeho moc a sláva se projevuje ve fyzickém, viditelném světě. Těšíme se přece na nová těla:

- ◆ *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. (J 6,54)*

Těšíme se na novou zemi, na nové nebe, celý vesmír:

- ◆ *Ano, moje ruka založila zemi, má pravece nebesa rozvinula; zavolám-li na ně, stanou tady spolu [v pozoru naráz musí stát; B21]. (Iz 48,8–13)*

Předmět Boží slávy je doslova nekonečný. Nevím ani, kde přestat. Je jen Jeden, kdo zasluhuje slávu, Ten, kdo stvořil všechno, včetně těch, kteří Jej oslavují.

- ◆ *Všechny pronárody, tvoje dílo, se ti přijdou klanět, Panovníku, budou*

oslavovat tvoje jméno, protože jsi veliký a konáš divy; jedině ty jsi Bůh.

(Ž 86,9–10)

Proč Bůh tvořil? Proč stvořil vesmír a nás? Přece kvůli sobě a pro sebe. Pro koho také, když kromě Něho nebylo nikoho jiného:

- ◆ *Lid, jež jsem vytvořil pro sebe, ten bude vyprávět o mých chvályhodných [slavných] činech. (Iz 43,21)*

Víte, že existujeme proto, že si nás Bůh stvořil pro sebe? Víte, že jsme Jeho nevěstou? Víte, jaký je smysl našeho života? Pro toto žije zamilovaný v manželském svazku:

- ◆ *My, tvůj lid – ovce, jež paseš, budeme ti navěky, po všechna pokolení, vzdávat chválu [slávu] a vyprávět o tvých chvályhodných [slavných] činech. (Ž 79,13)*

Zamilovaný žije až k smrti pouze pro milovanou osobu. Jeho smysl bytí není on sám, ale ten, koho miluje:

- ◆ *Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. (Ř 14,7-8)*

Ti, kdo žijí sami sobě, ti také umírají sami sobě, ti nemohou tušit, proč jsou na světě, nikdy smysl života nenaleznou, protože:

- ◆ *Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídit Božímu zákonu. (Ř 8,7)*

Na závěr kousek osobního svědectví. Když mi bylo dáno, někdy ke konci roku 1996, abych si začal uvědomovat naprostou Boží svrchovanost, že všechna sláva za všechno viditelné i neviditelné a především za naši spásu patří pouze Bohu,

byl jsem vnitřně puzen postupně měnit svoji teologii. To nebylo pro vydavatele *Zápasu o duši* snadné. Tehdy jsme totiž vydávali 15.000 výtisků. Jak vysvětlím tisícům čtenářů, že věřím ve skutečně, myslím skutečně, absolutního Boha? Dva roky jsem se modlil a prosil Boha o moudrost a odvahu, jak na to! Každý den odkladu ve mně umocňoval pocit zbabělosti. Byly to dlouhé dva roky. Nakonec jsem tlak nevydržel a 60. číslem, počátkem roku 1999, jsem se „prozradil“. Během jednoho roku náklad ZODu klesl z 15.000 na 8.000 výtisků. Dodnes se ustálil na nějakých 5.000 v Česku a 1.000 na Slovensku. Byl jsem i pozván na vyšší místa, na kobereček. Mnoho lidí mne vyslýchalo: *Kdy zase změníš svou teologii? Kdy se z Tebe stane katolík? Atd ...*

Katolíkem jsem již byl, ministroval jsem do svých 12 let. Všichni, kdo jsou opravdu vrostlí do Krista, rostou ve víře; proto musí být připraveni na změnu. Změna je jediná konstanta. Neměnný je pouze Bůh. On je ta slavná, věčná, ne-

měnná, ale dynamická skála. Ano, jsem vždy připraven změnit chápání Písma, změnit svou teologii, jestliže uslyším nebo si přečtu, nějaký nový výklad, nějaký nový pohled, jenž

- *více oslaví a vyvýší Boha Otce, Syna a Duchu svatého;*
- *nebo vyvýší Písmo svaté;*
- *nebo mi zvýrazní vlastní hříšnost a tím mne učiní pokornějším a závislejší na slavném Bohu;*
- *nebo mi ukáže, že nedostatečně miluji Boha a sourozence v Kristu;*
- *nebo mě povzbudí, abych se s hynoucím světem ještě více podělil o Krista;*
- *nebo mi ještě více znechutí to, na čem si svět zakládá;*
- *anebo, konečně, ve mně posílí můj odpor k hříchu.*

Bud'me vždy připraveni opustit svou teologii, jestliže ji nahradíme jinou, která dá více slávy Bohu a méně slávy člověku.

Soli Deo Gloria, pouze Bohu sláva!

– pst –

NA POKRAČOVÁNÍ – ČÁST 3

UJIŠTĚNÍ Z BOŽÍHO SLOVA III.

V článku „Vytrvalost a bezpečí, nebo nejistota?“ (ZOD 109, s. 20) jsme se zabývali otázkou, jak bezpečí našeho spasení souvisí s podstatou evangelia, tedy s tím, že spasení je jenom z Boží milosti a vede k jistotě, protože způsobuje proměnu lidského charakteru, lidského srdce, smýšlení i života, a tak mění i konečné místo našeho určení, jímž se stává Boží přítomnost. V dalším článku – Jistota spasení (ZOD 110, s. 38) – jsme si ukázali, jak jistota spasení souvisí s Božím charakterem.

Dnes se podíváme na několik textů z Božího slova, v nichž nás Bůh ujišťuje o našem spasení.

1. Ujištění o věčném životě

První ujištění, na které se podíváme blíže, je ujištění o věčném životě. Věčný

život je něco zvláštního – je to něco, co začalo ještě dříve než s Adamem a Evou v zahradě Edenu, co však zcela jistě právě s nimi (ve vztahu k člověku) vzalo za své. Díky jejich hříchu vešla do světa smrt. Bůh stvořil Adama a Evu se schop-

42 ZÁPAS O DUŠI

ností žít věčně, a my víme naprosto jistě, že věčný život byl Božím záměrem od počátku, a to věčný život skrze Pána Ježíše Krista.

◆ *Aby měli naději na věčný život, jež slíbil pravdomluvný Bůh před věky... (Tt 1,2)*

Tento život byl zjeven skrze Krista:

◆ *Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života. Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven. (1 J 1,1-2)*

Věčný život byl Božím záměrem od počátku – Slovo života, tedy Ježíš Kristus. Jan se tady vrací daleko před stvoření světa – k počátku. Na počátku bylo Slovo (J 1,1). Teprve potom všechno skrze to Slovo povstalo (J 1,3). V tomto Slově byl život lidí (J 1,4). Ale člověk tento život obrátil ve smrt svým hříchem. Bůh přesto zamýšlel a zamýšlí život a pokoj. Těsně před svým ukřižováním se Pán modlil:

◆ *Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe, stejně, jako jsi učinil, když jsi mu dal moc nad všemi lidmi, aby vše, co jsi mu svěřil, dal jim: život věčný. (J 17,1-2)*

Bůh oslavil svého Syna – Boží Syn byl oslaven již ve chvíli, kdy se modlil tuto modlitbu. Otec ho oslavil tím, že mu dal moc nad všemi lidmi. Ježíš Kristus je naprosto svrchovaný Pán. Doslova se zde píše – *nad každým tělem* (ČSP). Nikdo, vůbec žádný člověk není vyňat z Pánovy pravomoci. A tato pravomoc se vztahuje jak na život fyzický, tak také na život duchovní. Jiné překlady tohoto verše nám

trochu více odhalují skutečnost, že kromě moci nad každým tělem vládne Pán také mocí nad duchovním životem lidí:

◆ *NBK: Dal jsi mu právo na všechny lidi, aby všem, které jsi mu svěřil, daroval věčný život.*

◆ *KMS:... tak jako jsi mu dal pravomoc nad veškerým tělem, aby všem těm, které jsi mu dal, dal život věčný.*

Jasně vidíme, že jsou tady dvě skupiny lidí – jsou zde **všichni**, doslova každé tělo, tedy úplně každý člověk, a ti všichni podléhají Pánově pravomoci. A vedle toho je zde ještě jedna skupina – všichni, kteří byli Pánu darováni. Těm pak dává věčný život.

Podívejme se na dva biblické doklady, že se skutečně jedná o dvě skupiny lidí:

První je, že ne všichni lidé, ne *každé tělo*, má život věčný (tj. život s Bohem):

◆ *To je druhá smrt: hořící jezero. A kdo nebyl zapsán v knize života, byl uvržen do hořícího jezera. (Zj 20,14-15)*

Druhý vidíme v Ježíšově modlitbě samotné. Ježíš v ní od začátku až do konce rozděluje lidi a odlišuje od sebe svět a ucedníky. Svět se všemi lidmi odděluje od těch, kteří Mu náleží, protože mu byli dáni Otcem.

◆ *Za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji. (J 17,9)*

Nezतोtožňuje je se světem – oni nejsou svět, i když **byli** ze světa a nyní jsou stále ještě ve světě, tak **již nejsou ze světa**:

◆ *...nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil... (J 15,19)*

Vidíme tady učení o vyvolení – o tom, že Bůh vyvolil některé lidi k věčnému životu. Pokud dobře rozumíme učení o vyvolení, jak nám ho velice jasně předklá-

dá Boží slovo, tak také chápeme, kolik jistoty se v této doktríně nachází ohledně našeho vztahu k Bohu, ohledně Boží vytrvalosti a věrnosti, ohledně Boží milosti a svrchovanosti.

Na světě jsou lidé, kteří byli před stvořením světa vyvoleni, Bůh si je vybral, aby byli svatí a bez poskvrny před Jeho tváří:

- ◆ *V něm [v Kristu] nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. (Ef 1,4)*

Tito lidé jsou vybráni k tomu, aby přijali podobu Jeho Syna:

- ◆ *Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími. (Ř 8,29)*

Z Jeho rozhodnutí se tito lidé znovu narodí slovem pravdy (Jk 1,18). Rozhodl o tom před stvořením světa a zcela jistě to dovede až do konce. Před stvořením světa také připravil evangelium, skrze které zachraňuje své vyvolené. Tehdy byl vybrán Beránek, který bude – až se naplní čas – obětován za naše hříchy. Když se naplnil stanovený čas (Ga 4,4), poslal Bůh svého Syna:

- ◆ *...našeho Spasitele Ježíše Krista. On zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející [věčný] život v evangeliu. (2 Tm 1,10)*

Ve své modlitbě v Janovi 17 Ježíš celkem pětkrát mluví o svých učednících jako o těch, kdo mu byli darováni Otcem. A na jiném místě říká:

- ◆ *Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřítáhne Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v poslední den. (J 6,44)*

Ježíš přišel, aby daroval věčný život **každému**, kdo v Něho uvěří. Aby **všem**, které mu Otec dal, dal život věčný. Nikdo z těch, kdo jsou vyvoleni k věčnému životu, nebude vynechán. Všichni dostanou věčný život.

- ◆ *Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně; a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven. (J 6,37)*

Každý, kdo přijde k Pánu, získá život. Bůh je oslavován, když skrze Pána Ježíše Krista dává věčný život lidem, kteří přišli ke Kristu a uvěřili v Něj. To je naše jistota, to je skutečná jistota věčného života. Ten život

není z nás, ale byl nám darován. Všimněme si, co o tom Jan říká:

- ◆ *Toto píšu vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život. (1 J 5,13)*

Jako milující pastýř povzbuzoval Jan křesťany v oblasti jistoty věčného života. Chtěl, aby doopravdy **věděli**, že **mají** věčný život. Křesťané nemají být v této otázce zmatení ani nejistí. Mají vědět a tedy mít jistotu, nikoliv, že někdy v budoucnosti obdrží věčný život, ale že tento život mají už nyní.

Slova Pána Ježíše Krista to potvrzují:

- ◆ *Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života. (J 5,24)*

Farizeům však říká:

- ◆ *Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí. (J 10,26)*

Pro své ovce má ale Pán jiné poselství:

- ◆ *Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný*

V biblickém učení o vyvolení nacházíme velmi mnoho jistoty ohledně našeho vztahu s Bohem, ohledně Boží věrnosti a svrchovanosti.

44 ZÁPAS O DUŠI

život: nezhynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvе. (J 10,27–28)

Znovu je zde ujištění o věčném životě – ujištění, které je určené Pánovým ovcím. Kontext verše 26 jasně ukazuje, že se jedná o ty, kdo věří v Pána Ježíše Krista. Důvodem nevěry těch, kdo nevěří, je podle slov Pána skutečnost, že nejsou z Jeho stáda. Nepatří mezi Jeho ovce,

a proto nevěří. Často Ježíšovo učení obracíme a říkáme, že lidé nevěří, a proto nejsou z Pánova stáda, ale On to tak neříká. Jako dobrý pastýř (J 10,11) ujišťuje všechny ovečky ze svého stáda o tom, že je zná, a že jim dává věčný život.

Podívejme se na strukturu těchto veršů – kolik jistoty v nich nacházíme!

Moje ovce		Já [Ježíš]
slyší můj hlas	&	znám je
jdou za mnou	&	dávám jim věčný život
nezhynou navěky	&	nikdo je z mé ruky nevyrvе

Už tato struktura sama o sobě vede k ujištění. Přesto se musíme zmínit ještě o dalších věcech. Vidíme zde, že tato křesťanova jistota je cele založená na Bohu a na Jeho jednání – všimněte si, že to je Pán, kdo je zde aktivní na prvním místě. Především v tom, že žádná ovce se nestala ovcí sama od sebe. To je refrén nejenom Janova evangelia, ale i celého Písma. Podívejte se na texty, jako je J 1,13 (*ti se nenarodili z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže*), J 6,39 (zde se mluví o lidech, kteří byli Kristovi dáni Jeho Otcem – podobně např. J 17,2) nebo J 6,44 (*nikdo nemůže přijít k Pánu, pokud ho Otec nepřítáhne*). Je to Pánovo dílo, že se ovce stala ovcí. Kromě toho ovce nemůže slyšet pastýřův hlas, pokud na ni nejprve pastýř nezavolá (zná ji), ani nemůže následovat svého pastýře, pokud pastýř nejprve nevykročí. Takže je to dobrý pastýř, kdo nejprve dává svým ovcím věčný život, takže nezhynou navěky a nikdo je nevyrvе z jeho ruky.

Ovšem všimněte si také, že tato prvotní aktivita pastýře nijak nevede k pasivitě ovcí – ony **slyší** a **následují**. Ale toto jejich jednání je důsledkem darů – především daru, který dal Otec Synovi (to jsou Jeho ovce) a dále daru, který z tohoto prvního vyplývá pro ovce samotné – a to je nové srdce, které dostaly od Boha. Ke změně jednání došlo právě proto, že jsou z Jeho ovcí. Podobně, v trochu jiném kontextu, o tom napsal Jan také jinde:

◆ *Vy však jste z Boha, děti, a zvitězili jste nad falešnými proroky, protože ten, který je ve vás, je větší než ten, který je ve světě. Oni jsou ze světa; proto z nich mluví svět a svět je slyší. My jsme z Boha; kdo zná Boha, slyší nás, kdo není z Boha, neslyší nás. Podle toho rozeznáváme ducha pravdy a ducha klamu. (1 J 4,4–6)*

Ježíš ujišťuje své ovečky, že nezhynou navěky. Nikdo je nemůže vytrhnout z Jeho ruky. To nás vede k dalšímu ujištění:

2. Ujištění o Božím zachování

Pán Ježíš Kristus zachovává ty, kteří mu patří. On je zcela jistě a bezpečně dovede do svého království. Věřící je v Kristu z mnoha důvodů naprosto bezpečný. Pamatujme na Boží věrnost a Boží charakter, na podstatu spasení, které je nám darované jenom z milosti, vzpomeňme na vytrvalou službu Ježíše Krista, na Boží slávu a věčný život, který byl věřícím dán. A kromě toho nás Písmo ujišťuje o Boží věrnosti:

- ◆ *Nikdo je z mé ruky nevyrvé. Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všechny, a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. Já a Otec jsme jedno. (J 10,28–30)*

V těchto třech věších nacházíme čtyřnásobné ujištění, že Bůh zachová ty, kdo jsou Kristovi.

1. Nikdo je nevyrvé z Pánovy ruky.

Ježíš je ten silný muž, který přemohl všechny nepřátele, který překonal i smrt. Svým křížem a svým vzkříšením slavil vítězství nade všemi mocnostmi (Ko 2,15). Kdo by mohl jedinou Jeho ovci vyrvat z Jeho ruky? Neexistuje moc, která by mu mohla vzdorovat. Neexistuje člověk, který by se mu mohl postavit!

2. Vlastník ovcí – Bůh Otec – je větší nade všechny. I kdybychom zapochybovali o Synovi, tak nás On sám ujišťuje, že je tady přece Otec, který je větší nade všechny. On je ten, kdo daroval ovce svému Synu a On také má naprostou kontrolu nejen nad svým darem, ale nade vším. Proto:

3. Nikdo nemůže vyrvat ovce z Otcovy ruky. První překážkou pro každého, kdo by chtěl uchvátit jedinou z ovcí, je Syn, který je silnější než smrt. Druhou překážkou je Otec, který je větší nade

všechny. A třetí překážkou pro zloděje ovcí je Otcova ruka! Ruka toho, který je větší nade všechny. Nikdo nevyrvé Pánovy ovce z pevné ruky nebeského Otce.

4. Pán všechno ještě završuje výrokem, že **On a Otec jsou jedno**. Ani každému zvláště nemůže nikdo vytrhnout ani jedinou ovci. Ježíš však chce ještě zdůraznit, že ani On ani Otec nestojí jen tak samostatně, ale tvoří jednotu Božské Trojice (společně s Duchem svatým, jehož moc stráží poklad, který nám byl svěřený – 2 Tm 1,14).

Vedle tohoto skutečně silného ujištění, které Ježíš dává svým ovcím, máme v Písmu celou řadu podobných ujištění. Chtěl bych zmínit slova Ježíšovy modlitby, kterou se modlil potom, co se svými učedníky naposledy večerel v horní místnosti a vyučoval je o Duchu svatém:

- ◆ *Již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my. Dokud jsem byl s nimi, zachovával jsem je v tvém jménu, které jsi mi dal; ochránil jsem je, takže žádný z nich nezašly, kromě toho, který byl zavržen, aby se naplnilo Písmo. (J 17,11–12)*

Pán Ježíš Kristus brzo vystoupí k Otcovi. Ví, že přišla jeho hodina (J 17,1). Už je velice blízko kříže. Už nebude spát, už nebude jíst. Už ho čekají jenom plivance pohanů, budou ho fackovat, bičovat, tlouct do hlavy. Bude přibit na kříž. Bude vysvlečen do naha a vystaven. Co v takové chvíli dělá? Povzbuzuje své učedníky! Ujišťuje je o tom, že je zachová a ochrání.

Modlí se k Otcovi, aby zachoval ty, které nechává ve světě. Nemodlí se za svět, ale za ty, kteří jsou Jeho. Modlí se k Otcovi, aby

46 ZÁPAS O DUŠI

je zachoval ve jménu, které mu dal – aby Jeho učedníci, církev, byli zachováni ve jménu Ježíše Krista. On sám je zachovával a ochránil je. A nyní vše svěřuje do Božích rukou. Když se podíváme dále do Božího slova, tak uvidíme, že ihned po vzkříšení se Ježíš o své učedníky opět naplno stará:

◆ *Toto vám píšu, děti moje, abyste nehrěšili. Avšak zhřeší-li kdo, máme u Otce přimlouve, Ježíše Krista spravedlivého. (1 J 2,1)*

Ježíš Kristus se stále přimlouvá za své učedníky, zachovává je od zlého a vede je, aby vytrvali až do úplného konce. Někdy až do úplného mučednického konce – jako v případě prvního křesťanského mučedníka Štěpána, který byl ukamenován, ale jeho tvář zářila jako tvář anděla (Sk 6,15). Viděl nebesa otevřená a Božího Syna po pravici Boha Otce. Boží Syn se za něj přimlouval a Štěpánova víra neselhala ani v té nejtěžší hodině.

Pán se stará o svou církev. Vytrvale ji vede a dovede ji až do konce. Také my se modlíme podle toho, jak nás to učil Pán: „zachovej nás od zlého“. Stejně se za nás modlí i Pán, abychom byli zachováni ode všeho zlého a abychom vytrvali v Jeho jménu. A Bůh Otec nás chrání a zachovává, takže nikdo, ŽÁDNÝ z těch, které

Otec dal svému Synovi, jinými slovy žádný z vyvolených Božích, nezahyne, ale bude přiveden do slávy Boží přítomnosti. Bůh sám je garantem toho, že budeme zachováni. Nemáme na tom žádnou zásluhu. Nemůžeme se zaručit sami za sebe, za to, jak budeme jednat. Ale Bůh se zaručuje za svou církev, za nás. A to dokonce několikanásobně.

Syn zachovává, ochraňuje a přimlouvá se, aby Otec zachoval a ochránil a udržoval církev ve stejném vztahu sjednocení s Otcem a Jeho Synem, jaký panuje mezi Bohem Otcem a Bohem Synem. Tento vztah církve a Krista je znovu ohromnou zárukou. Bůh je věrný a co zaslíbil, to také do puntíku splní. Na Jeho slovo se můžeme stoprocentně spolehnout. Je jisté, nepohnutelné.

Ježíš je na začátku i na konci. Jsou zde lidé, kteří patřili Otcovi (protože je vyvolil před stvořením světa – Ef 1,3), a On je dal Synovi. Těmto lidem dal Ježíš věčný život. V nich je oslaven. Zachová si je až do konce. Začíná to před stvořením světa a končí to po zániku světa. Pán je Alfa i Omega, začátek i konec. Vede naši víru od počátku až do konce. To je slavné Boží dílo v Kristově církvi.

– jk –

Z KATECHISMU CHARLESE SPURGEONA

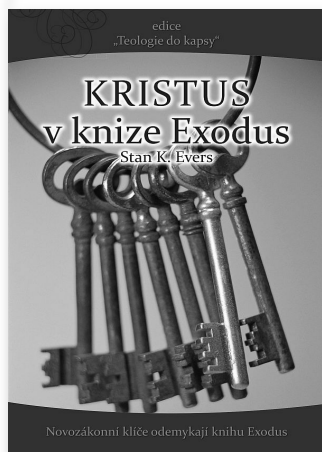
33. *Co je to přijetí za syny (adopce)?*

Přijetí za syny (adopce) je skutkem svrchované Boží milosti (1 J 3,1), jímž jsme přijati Bohem a získáváme všechna práva a výsady Božích synů (J 1,12; Ř 8,17).

35. *Jaký užitek v tomto životě doprovází ospravedlnění, přijetí za syny a posvěcení, a co z těchto věcí vyplývá?*

Mezi dobrodiní, která v tomto životě doprovázejí ospravedlnění a vyplývají z něj (Ř 5,1–2,5), patří jistota Boží lásky, očištěné svědomí, radost z Ducha svatého (Ř 14,17), růst v milosti a vytrvalost v ní až do konce (Př 4,18; 1 J 5,13; 1 Pt 1,5).

NOVINKA NAKLADATELSTVÍ POUTNÍKOVA ČETBA

Kristus v knize Exodus

Novozákonní klíče odemykají knihu Exodus

Stan K. Evers

- Edice **Teologie do kapsy**

Pro mnoho křesťanů je Starý zákon jako zamčená truhla. Věří, že obsahuje nesmírný poklad, ale nemohou k němu najít klíč. Kde tedy jsou klíče k odemčení Starého zákona? Nalezneme je na stránkách Nového zákona. Stan Evers vysvětluje, jak je Kristus přítomen na stránkách Starého zákona a zvláště v knize Exodus. Kniha může být užitečná širokému okruhu čtenářů a nápomocná kazatelům, když budou vysvětlovat a aplikovat knihu Exodus svým sborům.

*www.PoutnikovaCetba.cz, Poutnik@PoutnikovaCetba.cz,
tel.: +420 472 741 623
Poutníkova četba, Žandov 85, Chlumeč 403 39*

NAKLADATELSTVÍ DIDASKO

Zbožnost není zadarmo

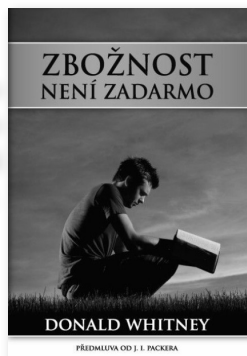
Donald Whitney

Duchovní disciplíny bývají často vnímány jako projev zákonictví, jako něco omezujícího nebo svazujícího, ale skutečnost je zcela jiná. Duchovní disciplíny jsou cestou k jedinečné duchovní svobodě.

Cena 289,- Kč

*www.didasko.cz, info@didasko.cz
tel: 608 037 657 nebo 605 124 792*

K Lužím 302, 788 13 Vikýřovice

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek
a případné připomínky, názory, náměty nebo
články adresujte na:**

zapasodusi@gmail.com

Nebo na adresu: **Zápas o duši
Veleslavínova 14
400 11 Ústí nad Labem**

Telefon do redakce: (+420) 411 440 021

**Dobrovolné příspěvky pošlete přiloženou složenkou
nebo převodem z účtu.**

**Jako variabilní symbol použijte číslo
uvedené na Vaší etiketě.**

Číslo účtu: 2600196560 / 2010 (Česká republika)
2600196560 / 8330 (Slovensko)

www.reformace.cz

Posláním občanského sdružení Reformace.cz je pomáhat jednotlivcům, místním sborům a dalším misijním organizacím naplňovat příkaz Pána Ježíše Krista nést Boží slovo do celého světa a vychovávat učedníky.

**Na webu naleznete: stovky nahrávek kázání a vyučování •
webový archiv časopisu Zápas o duši • úvahy a vyučování •
elektronické knihy • internetový časopis Reformace • staré
publikace ke stažení • videa • a další**

HCJB vysílání v Rádiu 7 (www.radio7.cz)

pondělí 23³⁰-0⁰⁰, středa 17¹⁵-17⁴⁵, čtvrtek 5⁰⁰-5³⁰

ZÁPAS O DUŠI © vydává Reformace.cz, Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 6,
IČ: 41605012

Redakce a administrace: Veleslavínova 14, 400 11 Ústí nad Labem

Odpovědný redaktor: Jaroslav Kernal

Redakční rada: Radovan Hynek, Petr Papež, Klára Steigerová, Pavel Steiger,
Iva Suchá, Jan Suchý

Číslo 111, vyšlo 15. ledna 2012, ev. č. MKČR: E 11180

Tiskne PBtisk s. r. o., Dělostřelecká 344, 26101 Příbram

Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ!**

ISSN 1804-2880